

JP "Komunalno Brčko" d.o.o.
Brčko distrikt BiH

ЈП "Комунално Брчко" д.о.о.
Брчко дистрикт БиХ

Broj predmeta: 01-09832/14
Broj akta: 02.07/1-03-KC-016
Brčko, 30.12.2015. godine

Na osnovu člana 14. stav (2) Zakona o javnim preduzećima u Brčko distriktu BiH («Službeni glasnik Brčko distrikta BiH» broj: 15/06, 05/07, 19/07, 24/08), Odluke za izdavanje licence za distribuciju i snabdijevanje električnom energijom i Uslova za korištenje licence za distribuciju i snabdijevanje električnom energijom, a u vezi sa članom 31. Poslovnika o radu Upravnog odbora JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikta BiH, Upravni odbor Javnog preduzeća «Komunalno Brčko» d.o.o. Brčko distrikt BiH, na 51. redovnoj sjednici održanoj dana 30. 12. 2015. godine, utvrdio je prečišćen tekst Općih uslova za isporuku i snabdijevanje električnom energijom Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ broj 6/12) sa izmjenama i dopunama Općih uslova za isporuku i snabdijevanje električnom energijom Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ 20/13, 32/14) i broj 01-11706/15 (02.07/1-03-KC-009) od 15.12.2015. godine

OPĆI USLOVI ZA ISPORUKU I SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM BRČKO DISTRIKTA BiH -prečišćen tekst-

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Član 1. (Predmet)

Općim uslovima za isporuku i snabdijevanje električnom energijom Brčko distrikta BiH (u daljem tekstu: Opći uslovi) uređuju se:

- uslovi i način priključenja objekata krajnjih kupaca ili proizvođača električne energije na distributivnu mrežu, uključujući i izdavanje elektroenergetske saglasnosti,
- uslovi i način pristupa i korištenja distributivne mreže,
- uslovi i način priključenja gradilišta i privremenih objekata,
- kvalitet snabdijevanja električnom energijom,
- način na koji se utrošena električna energija mjeri, očitava, obračunava i naplaćuje,
- obaveze krajnjeg kupca/proizvođača u pogledu zaštite mjernih uređaja koji su na njegovom posjedu od neovlaštenog pristupa,
- zahtjevi u pogledu tačnosti mjernih uređaja,
- uslovi i način pod kojima može biti obustavljena i ograničena isporuka električne energije krajnjem kupcu,
- način informisanja krajnjih kupaca u slučaju obustave i ograničenja u isporuci električne energije,
- uslovi i način na koji se obračunavaju i isplaćuju štete uzrokovane neosnovanom obustavom isporuke električne energije, isporukom električne energije smanjenog kvaliteta ili ograničenjem isporuke električne energije,
- uslovi, način, mjere i redoslijed ograničenja isporuke električne energije u slučaju opće nestašice električne energije,
- uslovi pod kojima se isporuka električne energije ne obustavlja kupcima,

Studentska br. 13, 76100 Brčko distrikt BiH
Tel.: +387 49 217 255, Fax: +387 49 216 118
E-mail: info@komunalno.ba / www.komunalno.ba
ID: 4600244130005 / PDV: 600244130005
Žiro račun: 5656014200000385
Bobar banka a.d. Bijeljina
Žiro račun broj: 5520251515346612
Нуро Alpe-Adria Bank a.d. Banja Luka

Студентска бр. 13, 76100 Брчко дистрикт БиХ
Тел.: +387 49 217 255, Факс: +387 49 216 118
E-mail: info@komunalno.ba / www.komunalno.ba
ИД: 4600244130005 / ПДВ: 600244130005
Жиро рачун: 5656014200000385
Бобар банка а.д. Бијељина
Жиро рачун број: 5520251515346612
Нуро Alpe-Adria Bank а.д. Бања Лука

- m) mjere koje se preduzimaju u slučaju kvarova u elektroenergetskom sistemu i mjere zaštite elektroenergetskog sistema od prekomjerne potrošnje,
- n) način utvrđivanja snage i količine neovlašteno utrošene električne energije, kao i način obračuna i naplate tih količina električne energije i
- o) ostali odnosi između distributera, snabdjevača, krajnjih kupaca i proizvođača čiji su objekti priključeni na distributivnu mrežu.

Član 2. (Primjena)

Opći uslovi primjenjuju se kod obavljanja djelatnosti snabdijevanja i distribucije električne energije u Brčko distriktu, odnosno za regulisanje međusobnih odnosa, prava i obaveza između krajnjih kupaca električne energije, korisnika dozvole za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije, korisnika dozvole za obavljanje djelatnosti snabdijevanja krajnjih kupaca električnom energijom, korisnika dozvole za obavljanje djelatnosti trgovine i snabdijevanja električnom energijom i korisnika dozvole za proizvodnju električne energije čiji su objekti priključeni na distributivnu mrežu.

Član 3. (Cilj)

Cilj donošenja Općih uslova je unapređenje efikasnosti, sigurnosti i pravičnosti u isporuci i snabdijevanju električnom energijom, kao i obezbjeđenje transparentnog i nediskriminatorskog ponašanja subjekata u elektroenergetskom sektoru.

Član 4. (Definicije i skraćenice)

Termini i skraćenice koji se koriste u Općim uslovima imaju sljedeće značenje:

- "aktivna električna energija" označava mjeru proizvodnje ili potrošnje aktivne snage u određenom vremenskom periodu i obično se izražava u kilovat časovima (kWh), megavat časovima (MWh) ili gigavat časovima (GWh);
- "aktivna snaga" označava realnu komponentu prividne snage, izraženu u kilovatima (kW) ili megavatima (MW);
- "visokonaponska mreža" je mreža nazivnog napona 110 kV, 220 kV i 400 kV (naponski nivo iznad 35 kV);
- "viša sila" podrazumijeva nepredvidive prirodne događaje koji imaju karakter elementarnih nepogoda (poplave, potresi, požari, atmosferska pražnjenja, vjetrovi, prekomjerni led i slično), kao i neposrednu ratnu opasnost i ratno stanje koji su proglašeni od strane nadležnog državnog organa;
- "vršna snaga" je maksimalna izmjerena srednja vrijednost aktivne snage u 15-minutnom mjernom intervalu u toku obračunskog perioda koju krajnji kupac preuzima iz mreže.
- "distribucija" označava prenos električne energije putem srednjenaponske i niskonaponske distributivne mreže sa ciljem njene isporuke kupcima i ne podrazumijeva snabdijevanje električnom energijom;
- "distributivna mreža" označava električnu mrežu koja se prostire od mjesta razgraničenja sa mrežom prenosa, odnosno od priključka elektrana priključenih na distributivnu mrežu, do priključka elektroenergetskih objekata krajnjih kupaca na srednjem i niskom naponu;
- "distributer (operator distributivnog sistema)" označava pravno lice odgovorno za rad (pogon), upravljanje, održavanje i razvoj distributivnog sistema u Brčko distriktu BiH, uključujući povezivanje sa drugim sistemima, a sve u cilju dugoročne sposobnosti sistema da ispunji razumne zahtjeve za distribucijom električne energije;
- "elektroenergetska saglasnost" označava dokument kojim se definišu elektroenergetski i tehnički uslovi koje treba da ispunji planirani elektroenergetski objekt korisnika mreže prije priključenja na distributivnu mrežu;
- "elektroenergetski objekti korisnika ili kupaca" označavaju elektroenergetske objekte krajnjeg kupca/proizvođača (vodovi, uređaji, postrojenja i instalacije) koji se nalaze iza mjesta priključenja;

- "elektroenergetsko preduzeće" označava preduzeće koje obavlja jednu ili više elektroenergetskih djelatnosti utvrđenih Zakonom;
- "zajednička potrošnja" označava potrošnju električne energije, registrovanu na jednom brojilu, koju koristi više krajnjih kupaca;
- "Zakon" označava Zakon o električnoj energiji u Brčko distriktu BiH;
- "isporuka električne energije" označava prenos električne energije do kupca ili krajnjeg kupca, odnosno predaju električne energije iz objekta jednog elektroenergetskog subjekta u objekt drugog elektroenergetskog subjekta ili krajnjeg kupca;
- "kategorije potrošnje i tarifne grupe" podjela kupaca, na osnovu: karakteristika potrošnje električne energije, prema naponu na mjestu preuzimanja, vremenu potrošnje, maksimalnom opterećenju, vrsti mjernih uređaja i namjeni korištenja električne energije, propisana tarifnim sistemom;
- "kvalifikovani kupac" označava kupca čiji su elektroenergetski objekti priključeni na prenosnu ili distributivnu mrežu i koji je stekao pravo da električnu energiju kupuje od snabdjevača po svom izboru;
- "klasa tačnosti" označava klasu mjernog uređaja koji zadovoljava metrološke zahtjeve potrebne za održavanje grešaka u određenim granicama;
- "korisnik mreže" označava fizičko ili pravno lice koje predaje električnu energiju u distributivnu mrežu ili je iz nje preuzima (proizvođači, krajnji kupci, vlasnici priključka i snabdjevači);
- "krajnji kupac" označava kupca koji kupuje električnu energiju za svoje vlastite potrebe i korištenje;
- "kupci iz kategorije domaćinstva" krajnji kupci čija potrošnja obuhvata potrošnju električne energije u stanovima, kućama za stanovanje i odmor, potrošnju za osvjjetljenje pripadajućih sporednih prostorija za domaćinstvo, garaža, prilaza stambenim objektima, stubišnu rasvjetu, liftove i zajedničke TV uređaje, vjerski objekti i objekti za smještaj sveštenih lica i kancelarije udruženja osoba sa posebnim potrebama;
- "kupci iz kategorije javna rasvjeta" krajnji kupci čija potrošnja obuhvata potrošnju električne energije za rasvjetu ulica, trgova, puteva, mostova, tunela na putnim komunikacijama, pješačkih prelaza, uređaja za signalizaciju, parkova i historijskih spomenika;
- "kupci iz kategorije ostala potrošnja na niskom naponu" krajnji kupci koji preuzimaju električnu energiju na naponskom nivou manjem od 1 kV osim kupaca iz kategorije potrošnje "domaćinstva" i "javna rasvjeta";
- "kupci na srednjem naponu" krajnji kupci koji preuzimaju električnu energiju na naponskim nivoima od 1 kV do 35 kV uključujući i te naponske nivoe;
- "mjerno mjesto" označava mjesto na kojem se mjernim uređajima mjeri količina električne energije i/ili snage koju korisnik mreže preuzima i/ili isporučuje u mrežu, ili je koristi za potrebe vlastitog proizvodnog postrojenja ili za druge namjene;
- "mjesto priključenja" predstavlja mjesto u kojem se priključak spaja na distributivnu mrežu;
- "naknada za priključenje" predstavlja ukupan novčani iznos koji korisnik mreže treba da plati distributeru radi priključenja svojih objekata na distributivnu mrežu, a obuhvata naknadu za izgradnju priključka i naknadu za obezbjeđenje uslova za priključenje kroz povećanje kapaciteta distributivne mreže;
- "niskonaponska mreža" označava distributivnu mrežu nazivnog napona 400/230 V (nazivni napon manji od 1 kV);
- "novi krajnji kupac" označava krajnjeg kupca čiji se elektroenergetski objekt prvi put priključuje na elektroenergetsku mrežu ili čiji je elektroenergetski objekt bio isključen sa elektroenergetske mreže duže od pet godina;
- "obaveza javne usluge" označava obavezu energetske subjekata da se određene energetske djelatnosti obavljaju kao javna usluga koja je dostupna kupcima koji imaju na to pravo i energetskim subjektima na određenom području po propisanim cijenama i prema regulisanim uslovima pristupa i korištenja usluge, uvažavajući sigurnost, uključujući i sigurnost snabdijevanja, redovnost i kvalitet usluge, efikasnost korištenja energije, zaštitu okoline i sprečavanje klimatskih promjena, a koja se obavlja prema načelima javnosti rada i uz nadzor tijela određenih zakonom;
- "obračunski period" označava vremenski period između dva očitavanja brojila radi obračuna utrošene električne energije i snage, za koji se izdaje račun krajnjem kupcu;
- "prividna snaga" označava kompleksni proizvod napona (u voltima) i jačine struje (u amperima) i sastoji se od realne komponente (aktivne snage) i imaginarne komponente (reaktivne snage), i izražava u kilovolt-amperima (kVA) ili megavolt-amperima (MVA);

- "priključak" označava skup električnih vodova, opreme i mjernih uređaja kojim se elektroenergetski objekt krajnjeg kupca ili proizvođača spaja sa distributivnom mrežom;
- "priključenje" označava radnje kojima se priključak povezuje sa distributivnom mrežom i elektroenergetski objekt krajnjeg kupca/proizvođača stavlja pod napon;
- "priključna snaga" označava nominalnu snagu priključka krajnjeg kupca koja se određuje na osnovu nominalne jačine struje glavnog instalacionog osigurača ili podešene struje uređaja za ograničenje opterećenja, nazivnog napona napajanja i dozvoljenog faktora snage kod krajnjih kupaca kojima se obračunska snaga ne utvrđuje mjerenjem, odnosno označava odobrenu vršnu snagu kod krajnjih kupaca kojima se obračunska snaga utvrđuje mjerenjem;
- "reaktivna električna energija" označava mjeru proizvodnje ili potrošnje reaktivne snage u određenom vremenskom periodu. Izražava se u kilovar časovima (kVArh), megavar časovima (MVARh) ili gigavar časovima (GVARh);
- "reaktivna snaga" označava imaginarnu komponentu prividne snage koja se izražava u kilovarima (kVAR) ili megavarima (MVAR);
- "regulisane cijene" označavaju cijene proizvoda i usluga regulisane od strane nadležne regulatorne komisije;
- "snabdjevač" označava korisnika dozvole za obavljanje djelatnosti koji posjeduju odgovarajuću licencu (dozvolu) za snabdijevanje kupaca električnom energijom izdatu od Državne regulatorne komisije za električnu energiju (u daljnjem tekstu: DERK), Regulatorne komisije za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine ili Regulatorne komisije za energetiku Republike Srpske;
- "srednjenaponska mreža" označava distributivnu mrežu nazivnog napona 10 kV, 20 kV i 35 kV (nominalni naponski nivo između 1 kV i 35 kV);
- "tačka napajanja" predstavlja mjesto u kojem se završava priključak a počinje elektroenergetski objekt krajnjeg kupca ili proizvođača;
- "univerzalna usluga" označava pravo kupca iz kategorija "domaćinstva" i "mali kupci" na snabdijevanje električnom energijom određenog kvaliteta po ekonomski opravdanim, lako i jasno uporedivim i transparentnim cijenama, u slučaju da nemaju izabranog svog snabdjevača;
- "IEC" označava Međunarodnu komisiju za elektrotehniku (International Electrotechnical Commission);
- "NOS" označava Nezavisnog operatora sistema u Bosni i Hercegovini;
- "DERK" označava Državnu regulatornu komisiju za električnu energiju;
- "RERS" označava Regulatornu komisiju za energetiku Republike Srpske;
- "FERK" označava Regulatornu komisiju za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine.

GLAVA I - PRAVA DISTRIBUTERA, SNABDJEVAČA, KRAJNJEG KUPCA I PROIZVOĐAČA

Član 5. (Prava distributera)

Distributer ima pravo:

- a) na nesmetan pristup posjedu krajnjeg kupca/proizvođača radi izgradnje i održavanja (pregleda, revizije i remonta) priključka, uključujući i plombiranje, kontrolu, podešavanje i očitavanje mjernih uređaja, pregled i provjeru ispravnosti instalacija u objektu krajnjeg kupca/proizvođača,
- b) na naknadu za korištenje distributivne mreže od korisnika mreže u skladu sa tarifnim sistemom i tarifnim stavovima za korisnike distributivnih sistema, Općim uslovima i ugovorom o pristupu mreži zaključenim sa snabdjevačem, krajnjim kupcem ili proizvođačem,
- c) utvrditi količinu, obračunati i naplatiti neovlašteno preuzetu električnu energiju, u slučaju nedozvoljenog priključenja objekta krajnjeg kupca na distributivnu mrežu ili u slučaju bilo kojeg drugog vida neovlaštene potrošnje električne energije,
- d) ograničiti i obustaviti isporuku električne energije krajnjem kupcu u slučajevima utvrđenim Zakonom i Općim uslovima, i
- e) naložiti korisniku mreže da svede pogonske elektroenergetske veličine na vrijednosti iz elektroenergetske saglasnosti i/ili ugovorene vrijednosti.

Studentska br. 13, 76100 Brčko distrikt BiH
 Tel.: +387 49 217 255, Fax: +387 49 216 118
 E-mail: info@komunalno.ba / www.komunalno.ba
 ID: 4600244130005 / PDV: 600244130005
 Žiro račun: 5656014200000385
 Bobar banka a.d. Bijeljina
 Žiro račun broj: 5520251515346612
 Нуро Alpe-Adria Bank a.d. Banja Luka

Студентска бр. 13, 76100 Брчко дистрикт БиХ
 Тел.: +387 49 217 255, Факс: +387 49 216 118
 E-mail: info@komunalno.ba / www.komunalno.ba
 ИД: 4600244130005 / ПДВ: 600244130005
 Жиро рачун: 5656014200000385
 Бобар банка а.д. Бијелина
 Жиро рачун број: 5520251515346612
 Нуро Alpe-Adria Bank а.д. Бања Лука

Član 6.
(Prava snabdjevača)

Snabdjevač ima pravo:

- a) pristupa distributivnoj mreži radi snabdijevanja kupaca električnom energijom,
- b) ispostaviti i naplatiti račun za utrošenu električnu energiju u rokovima predviđenim Općim uslovima i ugovorom sa krajnjim kupcem,
- c) zahtijevati naknadu štete prouzrokovane radnjom ili propuštanjem krajnjeg kupca, i
- d) zahtijevati od distributera obustavu isporuke električne energije u slučaju neispunjenja ugovornih obaveza od strane krajnjeg kupca.

Član 7.
(Prava krajnjeg kupca)

Krajnji kupac ima pravo:

- a) podnijeti zahtjev za dobijanje elektroenergetske saglasnosti,
- b) na zaključenje ugovora o priključenju objekta na distributivnu mrežu i priključenje svojih objekata i opreme na distributivnu mrežu kada ispuni uslove iz elektroenergetske saglasnosti, u skladu sa odredbama Općih uslova i drugih propisa i tehničkih normi i standarda,
- c) na univerzalnu uslugu snabdijevanja električnom energijom, ako pripada grupi kupaca na koju se ova usluga odnosi,
- d) na snabdijevanje električnom energijom i pristup mreži na nediskriminatorски način i na ugovornoj osnovi,
- e) na izbor snabdjevača električnom energijom u skladu sa otvaranjem tržišta,
- f) podnijeti prigovor na nedopuštenu radnju, propust ili grešku elektroenergetskog preduzeća u skladu sa Općim uslovima,
- g) na naknadu štete, od elektroenergetskog preduzeća, koja je prouzrokovana neosnovanom obustavom isporuke električne energije, isporukom električne energije smanjenog kvaliteta ili neopravdanim ograničenjem isporuke električne energije u skladu sa odredbama Općih uslova i ugovorima, i
- h) da bude informisan o svim značajnim pitanjima u vezi sa snabdijevanjem električnom energijom, na prikladan način.

Član 8.
(Prava proizvođača)

Proizvođač električne energije čiji se objekti priključuju na distributivnu mrežu ima pravo:

- a) na nediskriminatorски pristup distributivnoj mreži prema načelima regulisanog pristupa treće strane,
- b) na priključenje svojih objekata i opreme na distributivnu mrežu, kada su priključak i objekat izvedeni u skladu sa elektroenergetskom saglasnošću, ugovorom o priključenju i tehničkim pravilima i propisima,
- c) na izgradnju direktnog voda do kupca, uz prethodnu saglasnost DERK-a, ukoliko je iz opravdanog razloga odbijen pristup distributivnoj mreži, i
- d) da bude informisan o svim značajnim pitanjima u vezi sa priključenjem na distributivnu mrežu i isporukom električne energije, na prikladan način.

GLAVA II - OBAVEZE DISTRIBUTERA, SNABDJEVAČA, KRAJNJEG KUPCA I PROIZVOĐAČA

Član 9. (Obaveze distributera)

Distributer je obavezan:

- a) upravljati distributivnim sistemom, održavati i razvijati distributivnu mrežu,
- b) omogućiti pristup i korištenje distributivne mreže proizvođačima, snabdjevačima, krajnjim kupcima električne energije na transparentan i nediskriminirajući način, u skladu sa tehničkim mogućnostima distributivne mreže,
- c) izdavati elektroenergetsku i ostale saglasnosti iz svoje nadležnosti, propisivati tehničke uslove za priključenje na distributivnu mrežu, projektovati priključak, nabavljati opremu i izgraditi priključak, provjeravati tehničku usaglašenost priključka objekta krajnjeg kupca sa uslovima iz elektroenergetske saglasnosti i ugovora o priključenju i priključiti objekte krajnjeg kupca/proizvođača na distributivnu mrežu,
- d) održavati, vršiti zamjenu i verifikaciju (pregled i žigosanje) mjernih uređaja u skladu sa tehničkim i metrološkim propisima i zahtjevima,
- e) obezbijediti isporuku električne energije i usluge krajnjim kupcima u skladu sa Zakonom, propisima DERK-a, tehničkim propisima i standardima, i zaključenim ugovorima,
- f) voditi urednu evidenciju o ograničenjima i prekidima isporuke električne energije iz koje se mogu utvrditi trajanje i razlozi zastoja ili ograničenja u isporuci električne energije, te uredno arhivirati i čuvati dokumentaciju u skladu sa propisima,
- g) očitavati brojala električne energije korisnika mreže, te podatke u vezi sa mjerenjem pohranjivati i ažurirati,
- h) održavati uslužni centar za pružanje informacija, prijema i rješavanja prigovora i žalbi, te podrške i savjetovanja korisnika mreže,
- i) obezbijediti odgovarajući način dostave obavještenja korisnicima mreže,
- j) postupati po prigovorima krajnjih kupaca u skladu sa odredbama Općih uslova,
- k) na pisani zahtjev krajnjeg kupca dostaviti odgovor u pisanoj formi o nivou kvaliteta snabdijevanja električnom energijom na njegovom mjernom mjestu,
- l) izraditi dokument Distributivna mrežna pravila i dostaviti ih na odobrenje DERK-u kao i sve izmjene i dopune u skladu sa Zakonom,
- m) nadoknaditi štetu krajnjem kupcu na objektima odnosno imovini krajnjeg kupca nastalu usljed neadekvatnog ili nestručnog održavanja instalacija priključka krajnjeg kupca koje su u vlasništvu distributera,
- n) nadoknaditi štetu krajnjem kupcu prouzrokovanu neosnovanom obustavom isporuke električne energije i isporukom električne energije smanjenog kvaliteta,
- o) izraditi ugovore za regulisanje odnosa sa korisnicima distributivne mreže, jasna uputstva i obrasce za postupanja kupaca i proizvođača u ostvarenju svojih prava i obaveza i učiniti ih dostupnim kupcima i proizvođačima na prikladan način,
- p) na prikladan način učiniti dostupnim korisnicima mreže propise u vezi sa pristupom i korištenjem distributivne mreže, kao i listu svih snabdjevača krajnjih kupaca.

Član 10. (Obaveze snabdjevača)

Snabdjevač je obavezan:

- a) zaključiti Ugovor o snabdijevanju sa krajnjim kupcem kojeg snabdijeva električnom energijom i regulisati korištenje mreže sa distributerom u slučajevima propisanim Općim uslovima,
- b) obračunavati, fakturisati i naplaćivati utrošenu električnu energiju,
- c) pohranjivati i ažurirati podatke u vezi sa obračunom i naplatom računa ili bilo koje druge potrebne podatke, kao što je propisano,
- d) voditi urednu evidenciju o ograničenjima i prekidima snabdijevanja električnom energijom iz koje se mogu utvrditi razlozi i trajanje ograničenja ili prekida, u skladu sa propisima,
- e) obezbijediti uslužni centar za pružanje informacija, prijema i rješavanja prigovora i žalbi, te podršku i savjetovanje krajnjih kupaca, samostalno ili u saradnji sa distributerom,

Studentska br. 13, 76100 Brčko distrikt BiH
Tel.: +387 49 217 255, Fax: +387 49 216 118
E-mail: info@komunalno.ba / www.komunalno.ba
ID: 4600244130005 / PDV: 600244130005
Žiro račun: 5656014200000385
Bobar banka a.d. Bijeljina
Žiro račun broj: 5520251515346612
Нуро Alpe-Adria Bank a.d. Banja Luka

Студентска бр. 13, 76100 Брчко дистрикт БиХ
Тел.: +387 49 217 255, Факс: +387 49 216 118
E-mail: info@komunalno.ba / www.komunalno.ba
ИД: 4600244130005 / ПДВ: 600244130005
Жиро рачун: 5656014200000385
Бобар банка а.д. Бијелина
Жиро рачун број: 5520251515346612
Нуро Alpe-Adria Bank а.д. Бања Лука

- f) obezbijediti adekvatan način dostave svih obavještenja upućenih krajnjim kupcima,
- g) postupati po prigovorima krajnjih kupaca u skladu sa odredbama Općih uslova,
- h) obezbijediti krajnjim kupcima električnu energiju i usluge u skladu sa Zakonom, propisima DERK-a, tehničkim propisima i standardima i zaključenim ugovorima,
- i) nadoknaditi krajnjem kupcu štetu prouzrokovanu neosnovanom obustavom isporuke električne energije,
- j) izraditi jasna uputstva i obrasce za postupanje krajnjih kupaca u ostvarenju svojih prava i obaveza u vezi sa snabdijevanjem električnom energijom i učiniti ih dostupnim kupcima na prikladan način, i
- k) na prikladan način učiniti dostupnim propise u vezi sa snabdijevanjem kupaca električnom energijom.

Član 11. (Obaveze krajnjeg kupca)

- (1) Radi regulisanja odnosa sa distributerom i snabdjevačem novi krajnji kupac obavezan je:
 - a) podnijeti distributeru zahtjev za izdavanje elektroenergetske saglasnosti u skladu sa odredbama Općih uslova,
 - b) podnijeti zahtjev za priključenje i zaključiti ugovor o priključenju sa distributerom.
- (2) Krajnji kupac ima sljedeće obaveze:
 - a) zaključiti ugovor o snabdijevanju sa snabdjevačem i ugovor o pristupu sa distributerom, ukoliko odredbe o pristupu mreži nisu regulisane ugovorom o snabdijevanju,
 - b) redovno i blagovremeno plaćati preuzetu električnu energiju,
 - c) održavati u ispravnom stanju instalacije i opremu u svom vlasništvu,
 - d) nadoknaditi štetu distributeru prouzrokovanu kvarovima zbog svojih nestručnih radnji, kao i nepovoljnim povratnim dejstvom svojih uređaja na distributivnu mrežu,
 - e) omogućiti nesmetan pristup posjedu, priključku i instalacijama u objektu ovlaštenim licima distributera,
 - f) održavati u ispravnom stanju instalacije i opremu u svom vlasništvu,
 - g) zaštititi mjerne uređaje, koji su na njegovom posjedu, od neovlaštenog pristupa,
 - h) blagovremeno objavit i prijaviti druge promjene u vezi sa priključkom,
 - i) obavještavati distributera o neispravnostima i uočenim promjenama na priključnim i mjernim uređajima.

Član 12. (Obaveze proizvođača)

Proizvođač električne energije čiji se objekti priključuju na distributivnu mrežu ima obavezu:

- a) prije priključenja novog proizvodnog objekta ili promjene snage postojećih agregata da podnese zahtjev distributeru za izdavanje elektroenergetske saglasnosti,
- b) podnijeti zahtjev i zaključiti ugovor o priključenju kojim će se regulisati izgradnja priključka i priključenje objekta na elektroenergetski sistem, te ugradnja mjernih uređaja prema uslovima iz elektroenergetske saglasnosti,
- c) zaključiti ugovor o pristupu mreži sa distributerom i pristupati mreži u skladu sa ugovorom o prodaji električne energije,
- d) izraditi pogonsko uputstvo o radu elektrane, u dogovoru sa distributerom,
- e) omogućiti ovlaštenim licima distributera pristup i očitavanje mjernih uređaja,
- f) zaštititi mjerne uređaje koji su u njegovom posjedu od neovlaštenog pristupa, i
- g) obavještavati distributera o eventualnim kvarovima na mjernom mjestu i/ili zastojima i kvarovima na proizvodnim jedinicama.

DIO DRUGI - USLOVI ZA PRIKLJUČENJE NA ELEKTRODISTRIBUTIVNU MREŽU

GLAVA I - ELEKTROENERGETSKA SAGLASNOST

Član 13. (Nadležnost za izdavanje)

- (1) Elektroenergetsku saglasnost za priključenje objekata na distributivnu mrežu izdaje korisnik dozvole za distribuciju električne energije na distributivnom području gdje se nalaze objekti koji se priključuju.
- (2) Na zahtjev organa uprave nadležnog za izdavanje lokacijskih uslova distributer izdaje odgovarajuće saglasnosti.

Član 14. (Obaveza pribavljanja elektroenergetske saglasnosti)

- (1) Elektroenergetska saglasnost se pribavlja za svaki pojedinačni priključak objekta na distributivnu mrežu koji se prvi put priključuje na distributivnu mrežu, odnosno za objekt koji je u periodu dužem od pet godina bio isključen sa distributivne mreže.
- (2) Ukoliko priključak ima više mjernih mjesta, vlasnik objekta ili investitor može pribaviti jednu elektroenergetsku saglasnost koja sadrži podatke o priključnoj snazi i druge potrebne podatke za svako pojedinačno mjerno mjesto.
- (3) Nova elektroenergetska saglasnost se pribavlja ako se na zahtjev postojećeg korisnika mreže mijenjaju parametri priključka na osnovu kojih je izdata ranija elektroenergetska saglasnost i to kod:
 - a) promjene priključne snage,
 - b) promjene priključka,
 - c) promjene tehničkih karakteristika uređaja krajnjeg kupca koji imaju izražen povratni utjecaj na distributivnu mrežu,
 - d) objedinjavanja više mjernih mjesta u jedno mjerno mjesto,
 - e) podjele mjernog mjesta na veći broj mjernih mjesta, i
 - f) promjene namjene potrošnje električne energije.
- (4) Kod rekonstrukcije ili dogradnje objekta koji je bio priključen na distributivnu mrežu krajnji kupac nije obavezan pribaviti novu elektroenergetsku saglasnost, osim u slučajevima iz stava (3) ovog člana.
- (5) U slučaju kada se mijenja ili rekonstruiše priključak na zahtjev distributera, distributer izdaje odgovarajuću deklaraciju o priključku korisniku mreže koja sadrži podatke o izvedenom stanju.

Član 15. (Subjekt kojem se izdaje elektroenergetska saglasnost)

- (1) Elektroenergetska saglasnost izdaje se na zahtjev vlasnika objekta ili investitora prije izdavanja odobrenja za građenje.
- (2) U slučaju promjene vlasništva nad objektom ostaje na snazi izdata elektroenergetska saglasnost za taj objekt.

Član 16. (Zahtjev za izdavanje elektroenergetske saglasnosti za objekte krajnjeg kupca kategorija domaćinstva)

- (1) Zahtjev za izdavanje elektroenergetske saglasnosti za priključenje objekata krajnjeg kupca iz kategorije domaćinstva na distributivnu mrežu sadrži sljedeće podatke i dokaze o:
 - a) podnosiocu zahtjeva,
 - b) urbanističkoj saglasnosti ili drugi dokaz o lokaciji, vrsti i namjeni objekta,
 - c) potrebnoj priključnoj snazi,

- d) planiranoj (procijenjenoj) instaliranoj snazi i vrsti trošila,
 - e) procijenjenoj godišnjoj potrošnji električne energije,
 - f) predviđenom roku priključenja objekta na mrežu,
 - g) predloženom načinu na koji će se objekt priključiti na distributivnu mrežu (nadzemni, podzemni, jednofazni, trofazni priključak),
 - h) uplati naknade troškova za izdavanje saglasnosti, i
 - i) druge tehničke podatke i dokumentaciju potrebne za izdavanje elektroenergetske saglasnosti.
- (2) Osim podataka iz stava (1) ovog člana kada zahtjev podnosi postojeći krajnji kupac prilažu se i sljedeći dokazi i podaci o:
- a) lokaciji mjernog mjesta i vrsti mjerenja za isporučenu električnu energiju
 - b) eventualnoj pripremljenosti električnih instalacija za daljinsko upravljanje potrošnjom primjenom nekog od sistema daljinskog upravljanja.

Član 17.

(Zahtjev za izdavanje stalne elektroenergetske saglasnosti za objekte krajnjeg kupca ostala potrošnja na niskom naponu i ulična rasvjeta)

- (1) Zahtjev za izdavanje elektroenergetske saglasnosti za priključenje na distributivnu mrežu za objekte krajnjeg kupca iz kategorije ostala potrošnja na niskom naponu sadrži podatke iz člana 16. Općih uslova, a može sadržavati i sljedeće podatke i dokaze o:
- a) specijalnim uređajima ili opremi krajnjeg kupca (motori većih snaga, način puštanja u rad, pretvarački uređaji i drugi uređaji koji mogu imati negativan povratni utjecaj na mrežu),
 - b) predviđenom režimu korištenja električne energije (smjenski rad, sezonski rad, broj radnih dana u nedjelji i slično),
 - c) maksimalnom vremenu za obnovu napajanja električnom energijom nakon ispada (neplaniranog prekida), prihvatljivom za krajnjeg kupca, i
 - d) instaliranoj snazi trošila i maksimalnoj jednovremenoj snazi objekta.
- (2) Zahtjev za izdavanje elektroenergetske saglasnosti za priključenje objekta krajnjeg kupca iz kategorije javna rasvjeta na distributivnu mrežu sadrži podatke iz člana 16. Općih uslova, a može sadržavati i podatke iz stava (1) tačka c) i d) ovog člana.

Član 18.

(Zahtjev za izdavanje elektroenergetske saglasnosti za objekte krajnjeg kupca na srednjem naponu)

Zahtjev za izdavanje elektroenergetske saglasnosti za priključenje na distributivnu mrežu za objekte krajnjeg kupca na srednjem naponu sadrži podatke iz člana 16. i člana 17. Općih uslova, a može sadržavati i sljedeće podatke i dokaze:

- a) usklađenosti sa planovima o uređenju prostora (lokacijski uslovi) i uslovima koji se odnose na elektroenergetske objekte,
- b) za procjenu povratnog utjecaja opreme i instalacija u objektu krajnjeg kupca na distributivnu mrežu, i
- c) druge informacije koje se odnose na podnosioca zahtjeva, njegove aktivnosti, energetske elemente njegovih instalacija i trošila, uslova rada i sl., tako da se mogu odrediti potrebni elementi za definisanje i određivanje karakteristika objekta koji se priključuje na distributivnu mrežu i obaviti kompletna energetska analiza za određeno primopredajno mjesto.

Član 19.

(Zahtjev za izdavanje elektroenergetske saglasnosti za proizvodne objekte)

- (1) Zahtjev za izdavanje elektroenergetske saglasnosti za priključenje proizvodnog objekta na distributivnu mrežu sadrži sljedeće podatke i dokaze o:
- a) vlasniku elektroenergetskog objekta,
 - b) vrsti primarnih izvora energije,

- c) naponskom nivou mreže na koji se objekt priključuje,
 - d) broju agregata ili invertora,
 - e) nominalnoj snazi po agregatu ili invertoru, nominalnom faktoru snage,
 - f) ukupnoj nominalnoj snazi elektrane,
 - g) nominalnoj aktivnoj i reaktivnoj snazi po agregatima i ukupno,
 - h) predviđenoj godišnjoj proizvodnji po mjesecima,
 - i) vlastitom izvoru napajanja,
 - j) maksimalnoj snazi koju elektrana preuzima iz mreže,
 - k) jednopolnoj šemi elektrane,
 - l) vrsti i sadržaju mjernog sloga,
 - m) vrsti zaštite agregata i pripadajućih transformatora,
 - n) osnovi za proračun struja kratkih spojeva na mjestu u kojem se priključak spaja na distributivnu mrežu,
 - o) predviđenom vremenu priključenja na mrežu,
 - p) uplati naknade za izdavanje saglasnosti,
 - r) izvodu iz katastarskog plana sa ucrtanim objektom za koji se zahtijeva izdavanje saglasnosti (za postojeće objekte), i
 - s) ostale podatke ili dokumentaciju potrebnu za izdavanje saglasnosti.
- (2) Uz zahtjev za izdavanje elektroenergetske saglasnosti za priključenje proizvodnog objekta na distributivnu mrežu prilaže se izvod iz sudskog registra ne stariji od 3 (tri) mjeseca.

Član 20.

(Standardni obrasci i uputstva za priključenje)

- (1) Distributer je dužan izraditi standardni obrazac zahtjeva za izdavanje elektroenergetske saglasnosti, te standardne obrasce elektroenergetske saglasnosti za pojedine elektroenergetske objekte.
- (2) Distributer je obavezan da donese i objavi uputstvo o načinu, uslovima i proceduri za priključenje objekata krajnjih kupaca i proizvođača na distributivnu mrežu i posebno uputstvo za priključenje elektrane instalisane snage do 10 MW koje koriste obnovljive izvore ili kogeneracijskog postrojenja.
- (3) Standardni obrasci i uputstva moraju biti dostupni krajnjim kupcima putem Internet stranice distributera i uslužnog centra.
- (4) Distributer je dužan bez naknade poučavati krajnje kupce, posebno iz kategorije domaćinstva, o načinu podnošenja i popunjavanja zahtjeva za izdavanje saglasnosti i zaključenja ugovora o priključenju.

Član 21.

(Rok i način izdavanja elektroenergetske saglasnosti)

- (1) Distributer odlučuje o zahtjevu za izdavanje elektroenergetske saglasnosti u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku Brčko distrikta BiH, a najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.
- (2) Odluka o izdavanju elektroenergetske saglasnosti se donosi u formi rješenja, a sastavni dio rješenja je popunjen standardni obrazac elektroenergetske saglasnosti.
- (3) Rješenje o elektroenergetskoj saglasnosti obavezno sadrži i uputstvo o pravnom lijeku .

Član 22.

(Sadržaj elektroenergetske saglasnosti za objekat korisnika distributivne mreže / krajnjih kupaca iz kategorije domaćinstva)

- (1) Elektroenergetska saglasnost sadrži elektroenergetske i tehničke uslove koje treba da ispuni planirani elektroenergetski objekt korisnika mreže prije priključenja na distributivnu mrežu, i to:
 - a) podatke o podnosiocu zahtjeva,

- b) opće podatke o objektu za koji se izdaje elektroenergetska saglasnost,
- c) elektroenergetske i tehničke uslove:
- 1) ukupna instalisana snaga trošila krajnjeg kupca (postojeća i nova),
 - 2) odobrena priključna snaga (po mjernim mjestima),
 - 3) moguća godišnja potrošnja,
 - 4) kategorija potrošnje i tarifna grupa,
 - 5) vrijeme priključenja,
 - 6) nazivni napon napajanja,
 - 7) mjesto priključenja,
 - 8) vrsta priključka,
 - 9) tip i presjek priključnog voda,
 - 10) način priključenja (opis priključka),
 - 11) napojna TS 10/0,4 kV,
 - 12) sistem zaštite od indirektnog dodira,
 - 13) zaštita od prenapona,
 - 14) uslovi upotrebe objekta,
 - 15) lokacija mjernog mjesta,
 - 16) ukupno brojilo aktivne električne energije, i nazivna struja glavnih osigurača za svako brojilo,
 - 17) tip, vrsta, nazivna struja, klasa tačnosti brojila aktivne energije,
 - 18) vrsta impulsnog uređaja,
 - 19) način upravljanja potrošnjom,
 - 20) vrsta zaštitnih uređaja,
 - 21) vrsta upravljačkih uređaja,
 - 22) program obaveznog ispitivanja prije priključenja.
- d) period važenja elektroenergetske saglasnosti i uslove pod kojima je korisnik mreže dužan pribaviti novu elektroenergetsku saglasnost,
- e) informaciju o potrebi zaključenja ugovora o priključenju i vrijeme kada se predviđa priključenje na mrežu, i
- f) druge uslove definisane u standardima, tehničkim preporukama distributera, Distributivnim mrežnim pravilima i Općim uslovima.

(2) Elektroenergetska saglasnost, za priključak objekta koji ima više mjernih mjesta, sadrži podatke o priključnoj snazi i druge potrebne podatke za svako pojedinačno mjerno mjesto.

Član 22a.

(Sadržaj elektroenergetske saglasnosti za objekat korisnika distributivne mreže / krajnjih kupaca na niskom naponu)

- (1) Elektroenergetska saglasnost sadrži elektroenergetske i tehničke uslove koje treba da ispuni planirani elektroenergetski objekt korisnika mreže prije priključenja na distributivnu mrežu, i to:
- a) podatke o podnosiocu zahtjeva,
- b) opće podatke o objektu za koji se izdaje elektroenergetska saglasnost,
- c) elektroenergetske i tehničke uslove:
- 1) ukupna instalisana snaga i vršna snaga objekta (kW),
 - 2) odobrena priključna snaga za stambeni dio (kW),
 - 3) odobrena priključna snaga za poslovni dio (kW),
 - 4) moguća godišnja potrošnja (kWh),
 - 5) kategorija potr./tarifna grupa,
 - 6) vrijeme priključenja,
 - 7) nazivni napon napajanja,
 - 8) mjesto priključenja,
 - 9) vrsta priključka,
 - 10) tip i presjek priključnog voda,
 - 11) način priključenja (opis priključka),
 - 12) napojna TS 10/0,4 kV,

- 13) sistem zaštite od indirektnog dodira,
- 14) zaštita od prenapona,
- 15) dopušteni $\cos\phi$ pri vršnom opterećenju,
- 16) dopušteni povratni utjecaj na mrežu,
- 17) način upravljanja potrošnjom,
- 18) program obaveznog ispitivanja prije priključenja,
- 19) ukupno brojilo aktivne električne energije (tip, vrsta, nazivna struja, klasa tačnosti, nazivna struja glavnih osigurača) – za stambeni i polovni dio,
- 20) ukupno ostalih mjernih uređaja – poluindirektni (tip, vrsta, nazivna struja, klasa tačnosti), prenosni odnos i klasa tačnosti strujnih i naponskih transformatora – za poslovni dio,
- 21) vrsta impulsnog uređaja – za stambeni i poslovni dio,
- 22) lokacija mjernih uređaja – za stambeni i poslovni dio;

- d) period važenja elektroenergetske saglasnosti i uslove pod kojima je korisnik mreže dužan pribaviti novu elektroenergetsku saglasnost,
- e) informaciju o potrebi zaključenja ugovora o priključenju i vrijeme kada se predviđa priključenje na mrežu, i
- f) druge uslove definisane u standardima, tehničkim preporukama distributera, Distributivnim mrežnim pravilima i Općim uslovima.

- (2) Elektroenergetska saglasnost, za priključak objekta koji ima više mjernih mjesta, sadrži podatke o priključnoj snazi i druge potrebne podatke za svako pojedinačno mjerno mjesto.

Član 22b.

(Sadržaj elektroenergetske saglasnosti za objekat za proizvodnju električne energije)

- (1) Elektroenergetska saglasnost sadrži elektroenergetske i tehničke uslove koje treba da ispuni planirani elektroenergetski objekt korisnika mreže prije priključenja na distributivnu mrežu, i to:
 - a) podatke o podnosiocu zahtjeva,
 - b) opće podatke o objektu za koji se izdaje elektroenergetska saglasnost,
 - c) elektroenergetske i tehničke uslove:
 - 1) ukupna instalisana snaga male elektrane (kVA),
 - 2) naponski nivo ED mreže na koju se elektrana priključuje,
 - 3) broj generatora u maloj elektrani i njihova pojedinačna snaga,
 - 4) nazivni napon generatora (kV)
 - 5) pl. maksimalna snaga koju bi elektrana predavala u mrežu (kW),
 - 6) pl. maksimalna snaga koju bi elektrana uzimala iz mreže (kW),
 - 7) godišnja potrošnja koji bi elektrana preuzimala iz mreže (kWh),
 - 8) godišnja potrošnja koju bi elektrana predavala u mrežu (kWh),
 - 9) procijenjena godišnja proizvodnja,
 - 10) električna energija po mjesecima (kWh),
 - 11) nazivni faktor snage male elektrane,
 - 12) način rada elektrane (paralelna sa mrežom, kombinovani rad, ostrvski za sopstvene potrebe i sl.),
 - 13) korištena primarna energija (voda, vjetar, sunce, gas, biomasa, otpadne materije, gorive ćelije),
 - 14) snaga trofaznog kratkog spoja (stvarna) u tački napajanja mreže ED (MVA),
 - 15) dozvoljena promjena napona u prelaznom režimu,
 - 16) kriterijum flikera – dozvoljeni faktor smetnji (elektrane na vjetar i solarne elektrane),
 - 17) dozvoljeni nivo emisije viših harmonika (elektrane na vjetar i solarne elektrane),
 - 18) kriterijum snage kratkog spoja (za elektrane snage preko 1MVA),
 - 19) priključni vod (napon i vrsta priključka),
 - 20) priključni vod (tip, presjek, približna dužina),
 - 21) priključni vod (mjesto priključka u maloj elektrani),
 - 22) priključni vod (mjesto priključka na distributivnoj mreži),

- 23) transformator SN/NN kojim se mala elektrana priključuje na SN mrežu,
- 24) mjesto montaže mjernog mjesta,
- 25) nazivni napon mjernog mjesta,
- 26) podaci o SMT i NMT (prenosni odnos i klasa tačnosti),
- 27) nazivna struja i klasa tačnosti mjerne garniture za mjerenje električne energije koju mala elektrana preuzima iz mreže,
- 28) zaštita (sistemska i priključnog voda),
- 29) instalirana snaga kondenzatorske baterije,
- 30) način regulacije proizvodnje reaktivne energije,
- 31) dozvoljena najveća snaga kondenzatora stalno priključenih na mrežu, najviše (kVAr),
- 32) mjerenje i signali koji se prenose u realnom vremenu (elektrane na SN).

- d) način i uslove upravljanja objektom,
- e) uslove upotrebe objekta,
- f) period važenja elektroenergetske saglasnosti i uslove pod kojima je korisnik mreže dužan pribaviti novu elektroenergetsku saglasnost,
- g) informaciju o potrebi zaključenja ugovora o priključenju i vrijeme kada se predviđa priključenje na mrežu,
- h) program obaveznih ispitivanja elektroenergetskih objekata korisnika mreže prije priključenja, i
- i) druge uslove definisane u standardima, tehničkim preporukama distributera, Distributivnim mrežnim pravilima i Općim uslovima.

- (2) Elektroenergetska saglasnost, za priključak objekta koji ima više mjernih mjesta, sadrži podatke o priključnoj snazi i druge potrebne podatke za svako pojedinačno mjerno mjesto.

Član 23.

(Period važenja i čuvanja elektroenergetske saglasnosti)

- (1) Period važenja elektroenergetske saglasnosti nije ograničen.
- (2) Period važenja elektroenergetske saglasnosti, izuzetno, može se ograničiti ako za to postoje opravdani tehnički ili drugi razlozi, što se propisuje u izdatoj elektroenergetskoj saglasnosti, uključujući i mogućnost produženja ako razlog ograničenja bude otklonjen.
- (3) Izdata elektroenergetska saglasnost prestaje da važi ukoliko:
 - a) podnosilac zahtjeva ne zaključi ugovor o priključenju u roku od dvije godine od dana izdavanja rješenja, s tim da se ovaj rok može produžiti za još dvije godine,
 - b) korisnik mreže trajno raskine ugovor o pristupu, ili
 - c) je objekt korisnika mreže bio isključen u neprekidnom periodu dužem od pet godina, ukoliko odredbama Općih uslova nije drugačije propisano.
- (4) Distributer je obavezan čuvati elektroenergetsku saglasnost i sve naknadne izmjene sve do trajne demontaže priključka, u registru saglasnosti.

Član 24.

(Elektroenergetska saglasnost za privremene objekte i gradilišta)

- (1) Elektroenergetska saglasnost izdaje se i za privremene objekte i gradilišta koji se priključuju na period duži od 1 (jednog) mjeseca.
- (2) Privremenim objektima, u smislu stava (1) ovog člana, smatraju se objekti (uređaji) koji koriste električnu energiju povremeno, odnosno privremeno, ali ne duže od 18 mjeseci na jednoj lokaciji, kao što su pokretni cirkusi, ringišpili i drugi uređaji za zabavu, pokretni kiosci sezonskog karaktera, reportažna televizijska kola, mješalice za beton, kamp prikolice i slično.
- (3) Pod gradilištem, u smislu stava (1) ovog člana, smatra se objekt u izgradnji za koji je izdato rješenje o odobrenju za građenje.

Član 25.
(Zahtjev za izdavanje elektroenergetske saglasnosti za privremene objekte i gradilišta)

- (1) Zahtjev za izdavanje elektroenergetske saglasnosti za priključen je privremenih objekata i gradilišta na elektroenergetsku mrežu distributera sadrži dokaze i podatke o:
- a) podnosiocu zahtjeva,
 - b) adresi, lokaciji, vrsti i namjeni objekta,
 - c) namjeni potrošnje električne energije,
 - d) periodu trajanja priključenja,
 - e) ukupno instalisanoj snazi trošila i vršnom opterećenju,
 - f) načinu priključenja,
 - g) uplati troškova za izdavanje elektroenergetske saglasnosti.
- (2) Zahtjev iz stava (1) ovog člana podnosi se na obrascu distributera.
- (3) Uz zahtjev za izdavanje elektroenergetske saglasnosti prilaže se odobrenje nadležnog organa kojim se određuje lokacija, vrsta i namjena objekta kada je pribavljanje takvog odobrenja propisano, te izvod iz sudskog registra ne stariji od 3 (tri) mjeseca za pravna lica.

Član 26.
(Žalba na rješenje o elektroenergetskoj saglasnosti)

- (1) Podnosilac zahtjeva može izjaviti žalbu Apelacionoj komisiji Brčko distrikta BiH na rješenje o elektroenergetskoj saglasnosti u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.
- (2) Žalba se podnosi putem distributera koji je donio rješenje o elektroenergetskoj saglasnosti i koji je dužan po žalbi postupiti u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku Brčko distrikta BiH.

Član 27.
(Ispunjavanje uslova iz elektroenergetske saglasnosti)

- (1) Elektroenergetski i tehnički uslovi koje propiše distributer u elektroenergetskoj saglasnosti su obavezujući za korisnika mreže i ne mogu se mijenjati prilikom izgradnje novog ili rekonstrukcije postojećeg objekta, bez saglasnosti distributera.
- (2) Distributer propisuje koji uslovi iz elektroenergetske saglasnosti se mogu mijenjati bez izdavanja nove saglasnosti, kao i razloge za takve izmjene.

GLAVA II - PRIKLJUČAK NA ELEKTROENERGETSKU MREŽU

Član 28.
(Priključak objekta korisnika mreže na distributivnu mrežu)

- (1) Elektroenergetski objekt korisnika mreže povezuje se sa distributivnom mrežom preko priključka.
- (2) Vrste priključka u smislu njihove standardizacije i prilagođavanja što većem broju korisnika mreže (standardni priključak), odnosno njihove specifičnosti za pojedine korisnike mreže (nestandardni priključak), kao i različiti tipovi izvedbe ovih priključaka utvrđuju se u skladu sa metodologijom za utvrđivanje naknade za priključenje na distributivnu mrežu (u daljem tekstu: Metodologija), koju u skladu sa članom 23. Zakona odobrava DERK.
- (3) Tipska izvedba, odnosno vrsta priključka, je osnov za definisanje tehničkih uslova elektroenergetske saglasnosti i za zaključenje ugovora o priključenju.
- (4) Priključni vod krajnjeg kupca se izvodi neprekidnim provodnikom od mjesta u kojem se priključak spaja na distributivnu mrežu do mjernog mjesta, osim priključka objekta krajnjeg kupca na srednjem naponu čije je mjerno mjesto locirano na niskonaponskoj strani trafostanice 10/0,4 kV.

Član 29.
(Broj priključaka na objektu krajnjeg kupca)

- (1) Jedan objekt u pravilu ima jedan priključak.
- (2) Izuzetno, u slučaju kada objekt ima više poslovno - stambenih jedinica, može se priključenje objekta izvesti sa više priključaka, ukoliko je takva izvedba tehnički i ekonomski opravdana.
- (3) Ukoliko objekt, zbog sigurnosti napajanja, ima više od jednog priključka, izvedenih iz jednog ili više elektroenergetskih objekata distributera, distributer zaključuje jedan ugovor o priključenju sa krajnjim kupcem.
- (4) Ako objekt ima jedno obračunsko mjerno mjesto za registraciju zajedničke potrošnje električne energije na uređajima kao što je lift, stubišno svjetlo, antena, hidrofor i slično, takvo mjerno mjesto se tretira kao poseban priključak ili kao dio grupnog priključka sa posebnim mjernim mjestom u skladu sa Metodologijom.

Član 30.
(Priključak privremenih objekata i gradilišta)

- (1) Priključak gradilišta se po pravilu izvodi kao dio priključka trajnog objekta krajnjeg kupca.
- (2) U slučaju iz stava (1) ovog člana, ugovorom o priključenju se utvrđuje oprema, radovi i vrijednost priključka gradilišta koji će se koristiti kao dio priključka trajnog objekta, u svrhu obračuna naknade za priključenje trajnog objekta.
- (3) Distributer je dužan isključiti sa mreže priključak gradilišta i privremenog objekta koji se ne koristi za namjenu za koju je izgrađen.
- (4) Priključak gradilišta koji nije izveden kao dio priključka trajnog objekta i priključak privremenog objekta, vlasnik je dužan da ukloni o svom trošku najkasnije u roku od sedam dana od dana prestanka namjene za koju je priključak izgrađen.

Član 31.
(Odgovornost za projektovanje, izgradnju priključka i priključenje)

- (1) Distributer je odgovoran za projektovanje priključka prema tehničkim uslovima iz elektroenergetske saglasnosti i tehničkim standardima.
- (2) Projektno rješenje za izgradnju priključka sadrži i specifikaciju troškova projektovanja, materijala i radova na izvođenju priključka.
- (3) Distributer je odgovoran za izgradnju priključka u skladu sa ugovorom o priključenju.
- (4) Distributer je obavezan riješiti imovinsko - pravne odnose i pribaviti potrebnu dokumentaciju u vezi sa izvođenjem priključka.
- (5) Korisnik mreže koji svoje objekte namjerava priključiti na distributivnu mrežu dužan je distributeru omogućiti pravo služnosti na dijelu nekretnine u svom posjedu, omogućiti nesmetanu izgradnju i održavanje
- (6) Izgradnja nestandardnog priključka reguliše se ugovorom o priključenju na bazi projektnog rješenja i jediničnih cijena utvrđenih u skladu sa Metodologijom, s tim što distributer može izgradnju priključka ili dijela priključka ustupiti korisniku mreže/investitoru čiji se objekti priključuju na mrežu.
- (7) Distributer može kod izgradnje standardnog priključka dio radova (zemljani i građevinski radovi) ustupiti korisniku mreže/investitoru, čime se naknada za priključenje umanjuje za adekvatan iznos, što se uređuje ugovorom o priključenju.
- (8) U slučaju da se priključak gradilišta ne izvodi kao dio priključka trajnog objekta i u slučaju priključenja privremenih objekata distributer može izgradnju priključka ustupiti krajnjem kupcu čiji se objekti privremeno priključuju na mrežu i omogućiti mu da demontira i zadrži u vlasništvu priključak.
- (9) Nadzor nad izvođenjem, tehnički prijem, odnosno konačna provjera usaglašenosti priključka sa uslovima iz elektroenergetske saglasnosti i ugovora o priključenju i priključenje objekata na distributivnu mrežu u isključivoj su nadležnosti distributera.

Član 32.
(Rok izgradnje priključka)

- (1) Rok izgradnje priključka objekta korisnika mreže je:
 - a) za priključenje na niskonaponsku mrežu najviše 30 dana od dana ispunjenja obaveza krajnjeg kupca ili proizvođača iz ugovora o priključenju,
 - b) za priključenje na niskonaponsku mrežu kada je potrebno izgraditi srednjenaponski vod i trafostanicu 10/0,4 kV kako je navedeno u ugovoru o priključenju, i
 - c) za priključenje na srednjenaponsku mrežu kako je navedeno u ugovoru o priključenju.
- (2) U rok iz stava (1) ne računaju se zastoji u radnjama na koje distributer nije mogao utjecati (pribavljanje potrebnih saglasnosti, rješavanje imovinsko - pravnih odnosa, viša sila), o čemu je distributer dužan blagovremeno obavijestiti korisnika mreže.

Član 33.
(Priključenje objekta)

- (1) Distributer priključuje objekte krajnjeg kupca kada se ispune sljedeći uslovi:
 - a) završena izgradnja priključka,
 - b) pribavljeno odobrenje za građenje (za objekte za koje je Zakonom propisano izdavanje odobrenja za građenje),
 - c) električne instalacije objekta izvedene u skladu sa tehničkim propisima i standardima, što se dokazuje potvrdom o ispravnosti instalacija izdatom od strane ovlaštenog lica
 - d) zaključen ugovor o pristupu mreži i
 - e) zaključen ugovor o snabdijevanju električnom energijom.
- (2) Rok za priključenje objekta krajnjeg kupca na niskonaponsku mrežu ne može biti duži od 30 dana od ispunjenja obaveza iz stava (1) ovog člana.
- (3) Ukoliko je korisnik mreže zaključio ugovor o snabdijevanju/isporuci nakon predviđenog roka za priključenje u ugovoru o priključenju, snabdjevač obavještava o tome distributera i zakazuje se novi datum priključenja objekta korisnika mreže.
- (4) Ukoliko distributer, svojom krivicom, ne izvede priključenje u roku navedenom u stavu (2) ovog člana, dužan je kupcu nadoknaditi štetu za neblagovremeno priključenje, nakon što kupac podnese zahtjev za nadoknadu štete i priključiti objekt bez odlaganja.
- (5) Nadoknadu štete iz stava (4) ovog člana procjenjuje distributer za svakog pojedinačnog kupca na transparentan i nediskriminirajući način, uzimajući u obzir sve faktore kao i osobenosti navedenog kupca.
- (6) Ukoliko kupac nije omogućio distributeru izvođenje priključenja objekta, distributer mu zaračunava troškove po važećem cjenovniku elektro usluga na transparentan i nediskriminirajući način i obavještava ga kojeg će dana izvesti priključenje, s tim da novi rok priključenja ne može biti duži od 10 dana računajući od dana prvobitno utvrđenog roka.

Član 34.
(Privremeno priključenje objekta)

- (1) Objekt krajnjeg kupca/proizvođača može se na zahtjev investitora privremeno priključiti na elektroenergetsku mrežu radi ispitivanja objekta u toku privremenog rada.
- (2) Distributer i korisnik mreže međusobno regulišu korištenje mreže i isporuku, odnosno preuzimanje električne energije u toku privremenog rada.
- (3) Uz zahtjev za privremeno priključenje investitor dostavlja izjavu o preuzimanju odgovornosti tokom privremenog priključenja objekta.

Član 35.
(Deklaracija o priključku)

- (1) Nakon priključenja objekta korisnika mreže ili kupca električne energije na mrežu distributer izrađuje deklaraciju o priključku koja sadrži podatke o karakteristikama izvedenog priključka koje se odnose na:
 - a) priključnu snagu,
 - b) tip priključka,
 - c) mjesto priključenja,
 - d) tačku napajanja,
 - e) identifikaciju mjernog mjesta,
 - f) glavne osigurače ili ograničavače snage (struje),
 - g) kategoriju potrošnje i grupu kupaca,
 - h) izmjene tokom izvođenja priključka u odnosu na uslove iz elektroenergetske saglasnosti, i
 - i) druge podatke značajne za identifikaciju priključka.
- (2) Distributer dostavlja korisniku mreže deklaraciju o priključku iz stava (1) ovog člana za svako mjerno mjesto i čuva je do trajne demontaže priključka.

Član 36.
(Priključna snaga)

- (1) Krajnjem kupcu čiji se objekt priključuje na niskonaponsku distributivnu mrežu, kojem se obračunska snaga ne utvrđuje mjerenjem, odobrava se priključna snaga koja odgovara umnošku nominalne jačine struje glavnih instalacionih osigurača ili uređaja za ograničenje snage i nazivnog napona u tački napajanja.
- (2) Kod krajnjeg kupca iz kategorije ostala potrošnja na niskom naponu kojem je odobren trofazni priključak sa priključnom snagom većom od 41,5 kW (struja glavnih osigurača 63 A), obavezna je ugradnja opreme za mjerenje vršne snage.
- (3) Krajnjem kupcu iz kategorije potrošnje domaćinstva može se odobriti trofazni priključak sa priključnom snagom maksimalno 41,5 kW (struja glavnih osigurača 63 A), odnosno jednofazni priključak sa priključnom snagom maksimalno 11 kW (struja glavnih osigurača 50A), osim krajnjem kupcu kojem je tarifnim sistemom omogućeno da mu se potrošnja električne energije obračunava po tarifnim stavovima za kategoriju potrošnje domaćinstava, a koji po namjeni potrošnje ne pripada ovoj kategoriji.
- (4) Izuzetno, distributer može privremeno ograničiti vrijednost priključne snage na manju od zahtijevane, ukoliko za to postoje opravdani razlozi u mreži.
- (5) Distributer može, u slučaju iz stava (4) ovog člana, ograničiti vrijednost priključne snage krajnjem kupcu iz kategorije domaćinstva na vrijednost ne manju od:
 - 5,5 kW (struja glavnih osigurača 25 A) za jednofazni priključak,
 - 16,4 kW (struja glavnih osigurača 25 A) za trofazni priključak.
- (6) Priključna snaga za krajnje kupce kojima se obračunska snaga utvrđuje mjerenjem, utvrđuje se na osnovu vršne snage koja se određuje (izračunava) prilikom izdavanja elektroenergetske saglasnosti, odnosno zaključenja ugovora o priključenju na osnovu karakteristika potrošnje trošila kupca, i koja ne može biti manja od maksimalne jednovremene prosječne petnaestominutne snage koju će angažovati trošila kupca.
- (7) Ukoliko krajnji kupac, kojem se obračunska snaga utvrđuje mjerenjem, angažuje snagu veću od vršne snage odobrene elektroenergetskom saglasnošću, dužan je, po opomeni distributera, svesti angažovanje snage u dozvoljene granice ili podnijeti zahtjev za izdavanje nove elektroenergetske saglasnosti.
- (8) U slučaju iz stava (4) ovog člana, distributer je dužan donijeti vremenski plan za otklanjanje ograničenja, obavijestiti krajnjeg kupca o planu i otkloniti ograničenja u mreži u planiranom roku.
- (9) Ukoliko krajnji kupac, kojem se obračunska snaga utvrđuje mjerenjem, u dužem vremenskom periodu planira angažovanje snage, koja je manja od vršne snage odobrene elektroenergetskom saglasnošću, odnosno ispod 41,5 kW isti može podnijeti zahtjev za izdavanje nove

elektroenergetske saglasnosti koja je u skladu sa energetske potrebama krajnjeg kupca. Krajnjem kupcu se izdaje nova elektonergetska saglasnost gdje se pored nove odobrene priključne snage navodi i stara odobrena priključna snaga uz eventualne prilagodbe na priključku i limitiranje prema novoj odobroj priključnoj snazi.

- (10) Sve prilagodbe na priključku i mjernom mjestu prema novoj odobroj priključnoj snazi su obaveza krajnjeg kupca prema uslovima definisanim u novoj elektroenergetskoj saglasnosti. Predmentne radove krajnji kupac može povjeriti distributeru ili ovlaštenoj firmi za izvođenje ovakvih i sličnih radova.
- (11) Troškovi izdavanja nove elektonergetske saglasnosti su obaveza podnosioca zahtjeva odnosno krajnjeg kupca.
- (12) Krajnji kupac nakon što prestane potreba za manjom vršnom snagom, može podnijeti zahtjev za vraćanje prvobitno odobrene priključne snage, uz sve definisane obaveze iz stavova (9), (10) i (11).

Član 37. (Naknada za priključenje)

- (1) Za priključenje novog objekta na distributivnu mrežu i povećanje priključne snage postojećeg objekta korisnik mreže plaća distributeru naknadu za priključenje.
- (2) Naknada za priključenje obuhvata:
 - a) naknadu za izgradnju priključka, uključujući i opremanje mjernog mjesta mjernim uređajima i
 - b) naknadu za obezbjeđenje uslova za priključenje kroz povećanje kapaciteta distributivne mreže.
- (3) Iznos i struktura naknade za priključenje utvrđuju se na osnovu vrste i tipa priključka, projektnog rješenja i standardizacije elemenata priključka, priključne snage, troškova projektovanja, nabavke opreme i materijala i izgradnje priključka i drugih tehničkih karakteristika i troškova priključka, a sve u skladu sa Metodologijom.
- (4) Za priključenje elektrane instalisane snage do 10 MW koja koristi obnovljive izvore energije i kogeneracijskog postrojenja instalisane snage do 10 MW, a koji ispunjavaju uslove propisane od strane distributera u skladu sa pravilima koje donese DERK:
 - a) distributer izrađuje o svom trošku analizu mogućnosti i uslova za priključenje, te projekt potrebnih izmjena na postojećoj mreži radi obezbjeđenja uslova za priključenje elektrane;
 - b) investitor snosi stvarne troškove nestandardnog priključka na distributivnu mrežu do mjesta u kojem se priključak spaja na distributivnu mrežu i stvarne troškove potrebnih izmjena na postojećoj mreži.
- (5) Za elektrane, izuzev elektrana iz stava (4), troškove analize mogućnosti i uslova za priključenje, te projekat potrebnih izmjena na postojećoj mreži radi obezbjeđenja uslova za priključenje i stvarne troškove nestandardnog priključka na distributivnu mrežu do mjesta u kojem se priključak spaja na distributivnu mrežu i stvarne troškove potrebnih izmjena na postojećoj mreži snosi investitor.
- (6) Kod priključenja privremenih objekata i gradilišta ne obračunava se dio naknade za priključenje koji se odnosi na obezbjeđenje uslova za priključenje.

Član 38. (Priključak većeg kapaciteta od potrebnog korisniku mreže)

- (1) Ako distributer projektuje nestandardni priključak većeg kapaciteta od kapaciteta koji u skladu sa tehničkim pravilima distributera (tipske izvedbe elemenata priključka) odgovara korisniku mreže, nema pravo zahtijevati od korisnika mreže da snosi dodatne troškove zbog izgradnje priključka većeg kapaciteta.
- (2) Korisnik mreže može preuzeti obavezu da snosi sve dodatne troškove ili dio dodatnih troškova iz stava (1) ovog člana i u tom slučaju ima pravo da od distributera nadoknadi te troškove po dinamici i uslovima koji se definišu ugovorom o priključenju.
- (3) Korisnik mreže ima pravo, koje je alternativa pravu iz stava (2) ovog člana, da podijeli troškove izgradnje nestandardnog priključka većeg kapaciteta sa novim korisnicima mreže čiji se objekti naknadno priključuju na taj priključak, kako je to definisano članom 40. Općih uslova.

Član 39.
(Plaćanje naknade za priključenje)

Naknada za priključenje plaća se na način utvrđen u ugovoru o priključenju, s tim da distributer ne može uslovljavati zaključenje ugovora sa uslovima plaćanja nepovoljnijim za krajnjeg kupca od sljedećih:

- a) najviše 50% iznosa naknade se plaća u roku od osam dana od dana zaključenja ugovora o priključenju, a ostatak prema obimu i dinamici izgradnje priključka do priključenja, i
- b) rok plaćanja cjelokupnog iznosa naknade, za slučaj priključenja iz člana 32. stav (1) tačka a), je najranije 15 dana prije datuma priključenja utvrđenog u ugovoru o priključenju.

Član 40.
(Obeštećenje korisnika mreže)

- (1) Za svaki pojedinačni nestandardni priključak koji ima takve tehničke karakteristike da može biti korišten kao dio priključka za naknadno priključenje objekata novih korisnika mreže, uključujući i nestandardni priključak iz člana 38. Općih uslova, distributer evidentira podatke o korisnicima mreže čiji su objekti priključeni na mrežu putem tog nestandardnog priključka kao i o naplaćenom iznosu naknade za priključenje u dijelu koji se odnosi na izgradnju priključnog voda prema vrsti troškova na kojim se zasniva naknada, i o novim korisnicima mreže čiji su objekti naknadno priključeni putem istog priključka.
- (2) Troškovi na kojima se zasniva naknada, a koji se identifikuju radi obeštećenja korisnika mreže koji su učestvovali u finansiranju priključnog voda od strane novih korisnika tog voda, se razvrstavaju u dvije grupe:
 - a) prvu grupu čine troškovi koji uglavnom ne zavise od priključne snage, a odnose se na troškove pribavljanja saglasnosti i obezbjeđenja prava na zemljište, troškove projektovanja i izgradnje građevinsko-strukturnog dijela priključnog voda i druge građevinske infrastrukture na trasi priključnog voda, i
 - b) drugu grupu čine troškovi zavisni od priključne snage, a odnose se na troškove projektovanja, nabavke i ugradnje elektroopreme (podzemni i nadzemni provodnici, spojna i zaštitna oprema i sl.).
- (3) Za svakog novog korisnika mreže čiji se objekti priključuju preko izgrađenog nestandardnog priključka u periodu do 7 (sedam) godina od dana priključenja objekata prvog krajnjeg kupca, distributer obračunava dio naknade za izgradnju priključnog voda koja predstavlja obeštećenje za postojeće korisnike mreže na taj način da novi korisnik priključka plaća dio troškova izgradnje priključnog voda nestandardnog priključka po formuli:

$$O_n = \frac{C_1}{n} \times \frac{I_n}{I_1} + C_2 \frac{I_n}{I_1} \times \frac{P_n}{\sum_{i=1}^n P_i}$$

Gdje je:

O_n obeštećenje koje plaća novi n-ti korisnik nestandardnog priključka prethodnim krajnjim kupcima koji su učestvovali u finansiranju izgradnje priključka,

C₁ prva grupa troškova izgradnje priključnog voda nestandardnog priključka koji zavise od građevinske infrastrukture na trasi priključnog voda,

C₂ druga grupa troškova izgradnje priključnog voda nestandardnog priključka koji zavise od priključne snage objekata koji se priključuju (podzemni i nadzemni provodnici i sl.),

n broj priključenih korisnika ili kupaca preko istog nestandardnog priključka,

I_n dužina priključnog voda izgrađenog nestandardnog priključka koju koristi n-ti korisnik ili kupac,

I₁ ukupna dužina priključnog voda izgrađenog nestandardnog priključka,

P_n priključna snaga n-tog korisnika,

P_i priključna snaga svih korisnika priključenih preko istog nestandardnog priključka.

- (4) U slučaju da korisnik mreže koji se naknadno priključuje putem nestandardnog priključka iz stava (1) ne koristi dijelove priključnog voda koji se odnose na elektroopremu (podzemni i nadzemni provodnici, spojna i zaštitna oprema i sl.), nije u obavezi učestvovati u naknadi troškova iz stava (2) tačka b) ovog člana, tj. troškove C2.
- (5) U slučaju kada n-ti korisnik priključka učestvuje u naknadi troškova iz stava (2) tačka b) ovog člana i ako je njegova dužina l_n manja od polovine dužine l_1 kod obračuna ovih troškova uzima se da je dužina l_n jednaka polovini dužine l_1 .
- (6) Distributer raspoređuje obeštećenje koje plaća novi n-ti korisnik u korist ranijih (n-1) krajnjih kupaca srazmjerno učešću svakog od njih u finansiranju izgradnje priključnog voda.
- (7) Distributer je obavezan omogućiti i obezbijediti, u okviru svoje nadležnosti, ispunjenje obaveza koje proizilaze iz odredbi ovog člana.

Član 41.

(Vlasništvo nad priključkom i ustupanje priključka distributeru)

- (1) Priključak objekta novog korisnika mreže na distributivnu mrežu je osnovno sredstvo distributera, ako ugovorom o priključenju nije drugačije uređeno.
- (2) Distributer vrši održavanje priključka koji je u njegovom vlasništvu, zamjenu dotrajalih dijelova i onih dijelova koji se mijenjaju novim i savremenijim o svom trošku, i odgovoran je za njegovu ispravnost.
- (3) Postojeći korisnik mreže koji je vlasnik postojećeg priključka ili dijela postojećeg priključka može predati priključak u vlasništvo distributera.
- (4) Postojeći korisnik mreže, koji preda u vlasništvo distributera priključak čiji je kapacitet veći od njemu potrebnog kapaciteta, ima pravo na obeštećenje u skladu sa odredbama iz člana 38. Općih uslova, ako je primjenjivo.
- (5) Ako postojeći korisnik mreže ne preda izgrađeni priključak u osnovna sredstva distributera obavezan je zaključiti ugovor o održavanju priključka sa distributerom i snositi troškove održavanja, kao i troškove zamjene dotrajalih dijelova i onih dijelova koji se mijenjaju novim i savremenijim, o čemu ga distributer obavještava u pisanoj formi.
- (6) Korisnik mreže koji nije predao priključak u vlasništvo distributera ne može osporiti distributeru priključenje objekta novog korisnika mreže preko svog priključka
- (7) U slučaju naknadnog priključenja objekata novih korisnika mreže na priključak iz stava (6) ovog člana, korisnik mreže ima pravo na obeštećenje od novih korisnika mreže u skladu sa odredbama iz člana 40. Općih uslova, ukoliko to nije regulisano na drugi način između distributera i korisnika mreže.

Član 42.

(Ugovor o priključenju)

- (1) Ugovor o priključenju se zaključuje na zahtjev korisnika mreže kojem je izdata elektroenergetska saglasnost.
- (2) Distributer priprema ugovor o priključenju na osnovu izdate elektroenergetske saglasnosti i informiše drugu stranu prije zaključenja ugovora o svim bitnim elementima ugovora i o eventualnoj mogućnosti izbora tipa priključka, načinu plaćanja i sl.
- (3) Distributer zaključuje ugovor o priključenju sa investitorom objekta/korisnikom mreže prije izgradnje priključka na distributivnu mrežu.
- (4) Ugovorom o priključenju uređuju se izgradnja priključka, postupak i rokovi priključenja, način plaćanja i druge pojedinosti u vezi sa priključkom i priključenjem, u skladu sa Općim uslovima i Metodologijom, tako da ugovor o priključenju sadrži:
 - a) podatke o ugovornim stranama, datum zaključenja ugovora, međusobno informisanje, način rješavanja sporova i razloge za raskid ugovora,
 - b) naziv i bližu lokaciju objekta koji se priključuje na distributivnu mrežu,
 - c) broj elektroenergetske saglasnosti i datum izdavanja,
 - d) tehničke elemente priključka u skladu sa uslovima iz elektroenergetske saglasnosti,

- e) uslove koji se odnose na razgraničenje obaveze distributera i investitora/korisnika mreže prilikom izgradnje priključka, ako je primjenjivo,
- f) iznos, uslove i način plaćanja naknade za priključenje,
- g) uslove i način plaćanja izgradnje nestandardnog priključka većeg kapaciteta od potreba korisnika mreže, ako je primjenljivo,
- h) vlasništvo nad priključkom,
- i) obavezu održavanja priključka,
- j) rok izgradnje priključka i rok priključenja,
- k) obavezu geodetskog snimanja trase priključenog voda od tačke priključenja do tačke napajanja, za sve priključke koji nisu standardni i
- l) ostale odredbe usaglašene između ugovornih strana.

Član 43.

(Žalba u vezi sa zaključenjem ugovora o priključenju)

- (1) Krajnji kupac ili proizvođač može izjaviti žalbu Apelacionoj komisiji Brčko distrikta u vezi sa zaključenjem ugovora o priključenju u roku od 15 dana od dana prijema ponuđenog ugovora.
- (2) Žalba se podnosi putem distributera koji je dužan po žalbi postupiti u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku Brčko distrikta BiH.

Član 44.

(Neovlašteni priključak)

- (1) Neovlaštenim priključkom se smatra bilo koje priključenje objekta krajnjeg kupca/proizvođača na elektroenergetsku mrežu koje ne izvodi distributer u skladu sa ugovorom o priključenju.
- (2) Ukoliko krajnji kupac izvrši neovlašteno priključenje svojih objekata, distributer je dužan isključiti priključak objekta krajnjeg kupca sa mreže, bez prethodnog upozorenja ili obavještenja.
- (3) Krajnji kupac koji je svoje objekte neovlašteno priključio na distributivnu mrežu plaća troškove neovlašteno preuzete električne energije, u skladu sa članom 92. Općih uslova i troškove isključenja.

DIO TREĆI - ISPORUKA I SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

GLAVA I - PRISTUP MREŽI

Član 45.

(Pristup mreži)

- (1) Distributer kojem je izdata dozvola za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije obezbjeđuje (obavlja) distribuciju električne energije krajnjim kupcima i preuzimanje električne energije od proizvođača čiji su objekti priključeni na distributivnu mrežu na određenom distributivnom području.
- (2) Distributer je obavezan da korisnicima distributivne mreže omogući pristup mreži bez favorizovanja ili diskriminacije, u skladu sa Zakonom, Općim uslovima, tehničkim propisima i standardima, po tarifnim stavovima za korisnike distributivnih sistema.
- (3) Distributer će odbiti pristup mreži ukoliko postoje tehnička i pogonska ograničenja u distributivnoj mreži, poštujući vremenski raspored podnošenja zahtjeva za pristup mreži i ravnopravan odnos prema svim podnosiocima zahtjeva.
- (4) Korisnik mreže kome je odbijen pristup može izjaviti žalbu Apelacionoj komisiji Brčko distrikta u vezi sa zaključenjem ugovora o pristupu u roku od 15 dana od dana prijema ponuđenog ugovora.

- (5) Žalba se podnosi putem distributera koji je dužan po žalbi postupiti u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku Brčko distrikta BiH.
- (6) Distributer je obavezan zaključiti ugovor o pristupu mreži sa korisnikom mreže ukoliko nema ograničenja iz stava (3) ovog člana.
- (7) Distributer će da odbije zaključenje novog ugovora o pristupu sa korisnikom mreže koji mu nije izmirio potraživanja po osnovu drugog ugovora o pristupu ili po osnovu ugovora o pristupu koji je prestao važiti.
- (8) Ugovor o pristupu mreži se zaključuje na neodređeno vrijeme sa krajnjim kupcem i proizvođačem kojem je izdata elektroenergetska saglasnost, osim za privremene objekte i gradilišta.
- (9) Pristup mreži za krajnje kupce iz kategorije potrošnje domaćinstva, reguliše snabdjevač krajnjih kupaca na osnovu ugovora o snabdijevanju koji sadrži potrebne odredbe o pristupu mreži.
- (10) Pristup mreži za krajnje kupce iz kategorije ostala potrošnja na 0,4 kV, krajnje kupce na srednjem naponu, kvalifikovane kupce i proizvođače može u njihovo ime i za njihov račun obezbijediti snabdjevač, odnosno trgovac, a distributer je dužan dozvoliti takvu mogućnost.

Član 46. (Ugovor o pristupu mreži)

- (1) Ugovorom o pristupu se regulišu uslovi korištenja distributivne mreže.
- (2) Distributer i snabdjevač zaključuju ugovor o pristupu mreži, a izuzetno to može učiniti i kupac koji je priključen na naponski nivo 10 kV ili 35 kV koji ima zaključen ugovor o snabdijevanju sa više snabdjevača.
- (3) Ugovor o pristupu mreži sadrži:
 - a) podatke o ugovornim stranama,
 - b) predmet ugovora,
 - c) broj i datum zaključenja ugovora o priključenju ,
 - d) podatak o priključnoj snazi odobrenoj elektroenergetskom saglasnošću,
 - e) podatke o mjernom mjestu i sadržaj mjernog sloga,
 - f) uslove pristupa mjernom mjestu, uređajima i instalacijama u objektima krajnjeg kupca i uslove i način očitavanja mjernih uređaja,
 - g) način i adresu za dostavu računa,
 - h) količinu električne energije i snage za isporuku, u skladu sa ugovorom o snabdijevanju, dopuštena odstupanja od ugovorenih količina i način postupanja u slučaju odstupanja od ugovorenih količina,
 - i) uslove u vezi kvaliteta električne energije u tački napajanja,
 - j) kategoriju potrošnje i tarifnu grupu kupaca,
 - k) način obračuna i plaćanja naknade za korištenje mreže,
 - l) obračunski period i odredbe o kamatama,
 - m) odgovornost za pričinjenu štetu,
 - n) razloge zbog kojih distributer može ograničiti pristup mreži,
 - o) razloge zbog kojih distributer može ograničiti i obustaviti isporuku električne energije,
 - p) način izvještavanja, razmjene podataka i povjerljivost određenih podataka dobijenih neposredno ili posredno tokom realizacije ugovora,
 - r) uputstvo o rješavanju sporova
 - s) period važenja ugovora i
 - t) prestanak ugovora i otkazni rok.
- (4) Ugovor o pristupu mreži sa kupcem na srednjem naponu i proizvođačem električne energije, osim odredbi iz stava (3) ovog člana, sadrži i:
 - a) nivo dopuštenog povratnog utjecaja objekata na distributivnu mrežu, i
 - b) način prikupljanja, provjere i dostave mjernih i obračunskih podataka.
- (5) Snabdjevač koji koristi distributivnu mrežu za transport električne energije, radi potrošnje van distributivnog područja distributera, zaključuje sa distributerom ugovor o pristupu mreži koji sadrži neophodne elemente iz stava (3) i (4) ovog člana.

- (6) Snabdjevač krajnjih kupaca, koji je pravno razdvojen od distributera, dužan je ugovorom sa distributerom regulisati pristup mreži za krajnje kupce sa kojima je zaključio ugovor o snabdijevanju kojim je regulisano i korištenje mreže.
- (7) Za krajnje kupce kojima se obračunska snaga utvrđuje mjerenjem, ukoliko je izmjerena vršna snaga u obračunskom periodu veća od odobrene vršne snage iz elektroenergetske saglasnosti, obračun naknade za snagu vrši se na osnovu izmjerene snage uvećane za razliku između izmjerene snage i vrijednosti odobrene vršne snage.

Član 47. **(Prestanak važenja ugovora o pristupu)**

- (1) Ugovor o pristupu prestaje u slučaju:
 - a) promjene vlasništva nad objektom krajnjeg kupca,
 - b) smrti krajnjeg kupca, odnosno prestanka pravnog lica u svojstvu krajnjeg kupca,
 - c) sporazuma između ugovornih strana,
 - d) otkaza ugovora,
 - e) isteka roka na koji je ugovor zaključen,
 - f) isključenja objekta korisnika mreže sa distributivne mreže u periodu dužem od pet godina, i
 - g) u slučaju nastupanja okolnosti za prestanak ugovora propisanih Zakonom.
- (2) Nastupanjem promjene vlasništva nad objektom prethodni vlasnik je dužan obavijestiti distributera uz poštovanje otkaznog roka navedenog u ugovoru o pristupu i izmiriti obaveze nastale do predaje objekta u posjed.
- (3) Novi vlasnik objekta dužan je zaključiti ugovor o pristupu prije ulaska u posjed objekta, odnosno prije početka korištenja električne energije u tom objektu.
- (4) U slučaju promjene vlasništva nad objektom, pri čemu nije ispoštovana procedura navedena u stavu (2) i (3) ovog člana, za razgraničenje obaveza za korištenje mreže mogu se koristiti odredbe kupoprodajnog ugovora, u slučaju da je stanje brojila sadržano kao ugovorna odredba.
- (5) Za slučaj da kupoprodajni ugovor iz stava (4) ovog člana ne sadrži odredbe o očitavanju brojila, distributer zaključuje ugovor o pristupu sa novim vlasnikom, pri čemu se kao početno stanje brojila uzima posljednje očitavanje prije zaključenja ugovora.
- (6) Nastupanjem okolnosti iz stava (1), tačka b) ovog člana, do utvrđivanja nasljednika, odnosno pravnog sljedbenika, distributer je dužan nastaviti isporuku električne energije, sve dok lice u posjedu objekta uredno izmiruje zatečene i tekuće obaveze, u skladu sa ugovorom o pristupu/snabdijevanju. Lice u posjedu objekta, ukoliko zaključuje poseban ugovor o pristupu, dužno je obavijestiti distributera o nastupanju navedenih okolnosti u roku od 30 dana od dana nastanka.
- (7) Nasljednik, odnosno pravni sljedbenik je dužan da zaključi novi ugovor o pristupu i reguliše obaveze nastale prije nastupanja okolnosti iz stava (1), tačka b) ovog člana, najkasnije 30 dana od dana utvrđivanja nasljednika/pravnog sljedbenika.
- (8) Kada se ne zaključi ugovor u roku navedenom u stavu (7) ovog člana, ili ako nasljednik/pravni sljedbenik ne prihvata obaveze prethodnika, distributer može obustaviti isporuku električne energije krajnjem kupcu.
- (9) Distributer će jednostrano otkazati ugovor o pristupu, ukoliko krajnji kupac ne poštuje odredbe ugovora, nakon opomene krajnjem kupcu u pisanoj formi, uz poštovanje otkaznog roka.
- (10) Krajnji kupac je dužan u pisanoj formi obavijestiti distributera o otkazu ugovora, uz poštovanje otkaznog roka utvrđenog u ugovoru o pristupu.

GLAVA II - SNABDIJEVANJE

Član 48.

(Obavljanje djelatnosti snabdijevanja)

- (1) Snabdijevanje kvalifikovanih kupaca koji imaju pravo da se snabdijevaju u sistemu obavezne javne usluge, uključujući i univerzalnu uslugu u skladu sa propisima, na određenom području vrši snabdjevač kome je izdata dozvola za obavljanje djelatnosti snabdijevanja kupaca električnom energijom
- (2) Snabdijevanje kvalifikovanih kupaca električnom energijom na teritoriji Brčko distrikta BiH vrši:
 - a) korisnici dozvole za trgovinu i snabdijevanje električnom energijom na teritoriji BiH izdate od strane DERK-a, RERS-a ili FERK-a,
 - b) dodijeljeni snabdjevač za Brčko distrikt BiH.
- (3) Snabdjevač krajnjih kupaca je obavezan kontinuirano snabdijevati krajnje kupce električnom energijom, bez favorizovanja ili diskriminacije, u skladu sa Zakonom, Općim uslovima i Tarifnim sistemom, a po cijenama utvrđenim tarifnim stavovima.

Član 49.

(Pravo na rezervno snabdijevanje)

- (1) Kvalifikovani kupac ima pravo na usluge snabdijevanja od rezervnog snabdjevača na period ne duži od 60 dana u slučaju kada snabdjevač kojeg je kvalifikovani kupac slobodno izabrao ne vrši snabdijevanje električne energije iz sledećih razloga:
 - a) stečaj ili likvidacija snabdjevača,
 - b) istek ili oduzimanje dozvole snabdjevaču,
 - c) kupac nije našao novog snabdjevača koji će ga snabdjevati nakon prestanka ugovora o snabdijevanju električnom energijom sa postojećim snabdjevačem, osim ako je prestanak ugovora posljedica neizvršavanja obaveza plaćanja isporučene električne energije.
- (2) Rezervni snabdjevač ima obavezu da reguliše korištenje distributivne mreže za kvalifikovane kupce ukoliko je kvalifikovani kupac korištenje distributivne mreže regulisao ugovorom o snabdijevanju električnom energijom u skladu sa Općim uslovima.
- (3) Pravo na uslugu snabdijevanja od rezervnog snabdjevača od 01. 01. 2015. godine imaju svi kvalifikovani kupci koji nemaju pravo na univerzalnu uslugu.
- (4) Kvalifikovani kupci koji imaju pravo na univerzalnu uslugu, a koristili su pravo izbora snabdjevača na tržištu, u slučaju nastupanja okolnosti iz stava (1) ovog člana, imaju pravo snabdijevanja od javnog snabdjevača.
- (5) Rezervni snabdjevač utvrđuje cijenu usluge na način propisan u Pravilniku o snabdijevanju kupaca električnom energijom u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine.

Član 50.

(Zaključivanje ugovora o snabdijevanju)

- (1) Ugovor o snabdijevanju električnom energijom zaključuje snabdjevač sa krajnjim kupcima, bilo da se radi o izabranom snabdjevaču, javnom snabdjevaču ili rezervnom snabdjevaču.
- (2) Krajnji kupac koji ima više mjernih mjesta, može za svako mjerno mjesto zaključiti poseban ugovor o snabdijevanju, ili može za više mjernih mjesta zaključiti jedan ugovor o snabdijevanju sa identifikacijom svakog mjernog mjesta.
- (3) Ugovor o snabdijevanju u ime zajednice etažnih vlasnika ili suvlasnika, na jednom mjernom mjestu zajedničke potrošnje, zaključuje lice ovlašteno od zajednice ili ostalih suvlasnika.

Član 51.

(Sadržaj ugovora o snabdijevanju)

- (1) Ugovor o snabdijevanju između snabdjevača i krajnjeg kupca obavezno sadrži:
 - a) podatke o ugovornim stranama,
 - b) predmet ugovora,

- c) podatak o priključnoj snazi odobrenoj elektroenergetskom saglasnošću,
 - d) podatke o primopredajnom i mjernom mjestu,
 - e) količinu električne energije i snage sa dopuštenim odstupanjima, način postupanja u slučaju odstupanja od ugovorenih količina, kao i mjesečnu dinamiku preuzimanja (samo za kupce kojima se obračunska snaga utvrđuje mjerenjem), ako je primjenljivo,
 - f) adresu dostave računa,
 - g) uslove u vezi kvaliteta električne energije u tački napajanja, utvrđene Općim uslovima i drugim propisima ili povećani nivo kvaliteta,
 - h) kategoriju potrošnje i tarifnu grupu kupaca kojoj kupac pripada i obračunske elemente grupe po tarifnom sistemu za kupce koji se snabdijevaju u okviru pružanja univerzalne usluge,
 - i) jedinične cijene električne energije (za kvalifikovane kupce),
 - j) način obračuna i plaćanja,
 - k) odredbe o kamatama,
 - l) period važenja ugovora,
 - m) prava i obaveze ugovornih strana, naročito u vezi sa promjenom adrese, odnosno prijavom i odjavom mjernog mjesta, razlogom i rokom obustave isporuke električne energije, prigovorom na račun za električnu energiju i korekcijom obračuna,
 - n) odgovornost za neizvršavanje, odnosno neuredno izvršavanje obaveza iz ugovora,
 - o) odredbe o pristupu i korištenju mreže, ukoliko kupac putem snabdjevača reguliše pristup,
 - p) uputu o rješavanju sporova,
 - r) način promjene cijena električne energije, te način na koji je snabdjevač dužan informisati krajnjeg kupca u slučaju promjene cijena.
 - s) odredbu kojom se propisuje da se za pitanja koja nisu regulisana ugovorom primjenjuju odredbe Općih uslova, koje će snabdjevač učiniti dostupnim krajnjem kupcu prije zaključenja ugovora, i
 - t) prestanak ugovora i otkazni rok.
- (2) Krajnji kupac može zahtijevati izmjenu ugovorenih količina potrošnje električne energije sa mjerenjem snage najkasnije sedam dana prije početka narednog obračunskog perioda.

Član 52. **(Prestanak važenja ugovora o snabdijevanju)**

- (1) Ugovor o snabdijevanju prestaje u slučaju:
- a) promjene vlasništva nad objektom krajnjeg kupca,
 - b) smrti krajnjeg kupca, odnosno prestanka pravnog lica u svojstvu krajnjeg kupca,
 - c) sporazuma između ugovornih strana,
 - d) otkaza ugovora,
 - e) isteka roka na koji je ugovor zaključen,
 - f) isključenja objekta krajnjeg kupca sa distributivne mreže u periodu dužem od pet godina, i
 - g) u slučaju nastupanja okolnosti za prestanak ugovora propisanih Zakonom.
- (2) Nastupanjem promjene u vlasništvu nad objektom prethodni vlasnik je dužan obavijestiti snabdjevača uz poštovanje otkaznog roka navedenog u zaključenom ugovoru o snabdijevanju i izmiriti obaveze nastale do predaje objekta u posjed.
- (3) U slučaju promjene vlasništva nad objektom, očitavanje brojila vrši se na dan naznačen u zahtjevu krajnjeg kupca, ukoliko je zahtjev podnesen najkasnije tri dana prije dana očitavanja naznačenog u zahtjevu. Ako zahtjev nije blagovremeno dostavljen, ili u zahtjevu nije naznačen dan za očitavanje brojila, očitavanje se vrši u roku od tri dana od dana prijema zahtjeva. Podatke o izvršenom očitavanju distributer je dužan dostaviti krajnjem kupcu i njegovom snabdjevaču.
- (4) Na osnovu podataka o očitavanju brojila iz stava (3) ovoga člana, krajnjem kupcu koji je predao objekt ne mogu se obračunavati obaveze na tom mjernom mjestu.
- (5) Novi vlasnik objekta dužan je zaključiti ugovor o snabdijevanju prije ulaska u posjed, odnosno prije početka korištenja električne energije u tom objektu.

- (6) U slučaju promjene vlasništva nad objektom, pri čemu nije ispoštovana procedura navedena u stavovima (3) do (5) ovog člana, za razgraničenje obaveza za preuzetu električnu energiju mogu se koristiti odredbe kupoprodajnog ugovora, u slučaju da je stanje brojila sadržano kao ugovorna odredba.
- (7) U slučaju da kupoprodajni ugovor iz stava (6) ovog člana ne sadrži odredbe o očitavanju brojila, snabdjevač zaključuje ugovor o snabdijevanju sa novim vlasnikom, pri čemu se kao početno stanje brojila uzima posljednje očitavanje prije zaključenja ugovora.
- (8) Lice u posjedu objekta dužno je obavijestiti snabdjevača o nastupanju okolnosti iz stava (1) tačka b) ovog člana, u roku od 30 dana od dana nastanka okolnosti, a do utvrđivanja nasljednika, odnosno pravnog sljedbenika, snabdjevač je dužan nastaviti snabdijevanje objekta krajnjeg kupca, ukoliko lice u posjedu objekta uredno izmiruje zatečene i tekuće obaveze u skladu sa ugovorom o snabdijevanju.
- (9) Nasljednik, odnosno pravni sljedbenik je dužan da zaključi novi ugovor o snabdijevanju i reguliše zatečene obaveze, najkasnije 30 dana od dana utvrđivanja nasljednika/pravnog sljedbenika.
- (10) Kada se ne zaključi ugovor u roku navedenom u stavu (9) ovog člana, ili ako nasljednik/pravni sljedbenik ne prihvata obaveze prethodnika, snabdjevač može da zahtijeva od distributera isključenje objekta krajnjeg kupca sa distributivne mreže.
- (11) Snabdjevač krajnjih kupaca može jednostrano otkazati ugovor o snabdijevanju samo ukoliko krajnji kupac ne poštuje odredbe zaključenog ugovora, nakon opomene krajnjem kupcu u pisanoj formi, uz poštovanje otkaznog roka.
- (12) Krajnji kupac ili njegov novi snabdjevač po ovlaštenju krajnjeg kupca dužan je u pisanoj formi obavijestiti distributera/snabdjevača o otkazu ugovora, uz poštovanje otkaznog roka utvrđenog u zaključenom ugovoru o snabdijevanju i uz izmirenje obaveza nastalih do prestanka ugovora o snabdijevanju.
- (13) Otkazni rok za ugovor o snabdijevanju krajnjih i kvalifikovanih kupaca je 21 dan, računajući od dana obavještanja druge ugovorne strane.

Član 53.

(Odbijanje zaključenja ugovora o snabdijevanju)

- (1) Snabdjevač može da odbije zaključenje novog ugovora o snabdijevanju sa krajnjim kupcem koji nije izmirio obaveze za preuzetu električnu energiju na istom ili drugom mjernom mjestu.
- (2) Snabdjevač krajnjih kupaca može da odbije zaključenje novog ugovora o snabdijevanju u slučaju promjene vlasništva nad objektom sa mjernim mjestom na kojem postoji dug za utrošenu električnu energiju vlasnika objekta, izuzev ako novi vlasnik prihvata obavezu izmirenja istog.
- (3) Snabdjevač krajnjih kupaca ne može da odbije zaključenje novog ugovora o snabdijevanju u slučaju kada je mjerno mjesto krajnjeg kupca isključeno sa elektroenergetske mreže duže od pet godina a za koje je izdata nova elektroenergetska saglasnost.

Član 54.

(Snabdijevanje indirektnog kupca)

- (1) Indirektni kupac je kupac koji preuzima električnu energiju preko mjernih uređaja drugog krajnjeg kupca uz saglasnost distributera i tog krajnjeg kupca.
- (2) Ako su ispunjeni uslovi iz stava (1) ovog člana indirektni kupac zaključuje ugovor o snabdijevanju (i pristupu mreži, ako je primjenljivo).
- (3) Indirektnom kupcu se isporučena električna energija obračunava prema kategoriji potrošnje i tarifnoj grupi kupaca kojoj pripada krajnji kupac preko čijih mjernih uređaja preuzima električnu energiju.
- (4) Ukoliko nije obezbijeđeno odvojeno mjerenje samo njegove potrošnje, krajnjem kupcu se obračunava količina električne energije i snage tako što se ukupna količina električne energije i snage, očitane na mjernim uređajima krajnjeg kupca, umanjuje za količinu električne energije i snage koja je očitana na mjernim uređajima indirektnog kupca korigovana za gubitke u transformaciji.
- (5) Indirektnom kupcu se obračunava očitana količina električne energije i snage korigovana za gubitke energije i snage između mjesta mjerenja krajnjeg kupca i mjesta mjerenja indirektnog kupca, ukoliko ugovorom između krajnjeg kupca i indirektnog kupca nije drugačije regulisano.

GLAVA III - UGOVORI

Član 55. (Vrste ugovora)

- (1) Odnosi između distributera, odnosno snabdjevača i krajnjeg kupca i/ili proizvođača uređuju se ugovorima, kako slijedi:
 - a) ugovorom o priključenju koji zaključuju distributer i kupac ili proizvođač radi regulisanja priključenja objekata krajnjeg kupca ili proizvođača na distributivnu mrežu u skladu sa Zakonom i odredbama člana 42. Općih uslova;
 - b) ugovorom o snabdijevanju koji zaključuju snabdjevač krajnjih kupaca i krajnjih kupac, odnosno korisnik dozvole za snabdijevanje i trgovinu i kvalifikovani kupac radi regulisanja kupoprodaje električne energije u skladu sa Zakonom i odredbama člana 50. i 51. Općih uslova;
 - c) ugovorom o pristupu mreži koji zaključuju distributer i snabdjevač radi regulisanja korištenja distributivne mreže u skladu sa Zakonom i odredbama člana 45. i 46. Općih uslova;
 - d) ugovorom o snabdijevanju koji sadrži potrebne odredbe ugovora o pristupu mreži koji zaključuju snabdjevač i krajnjih kupac iz kategorije potrošnje domaćinstva radi regulisanja kupoprodaje električne energije i korištenja distributivne mreže u skladu sa Zakonom i odredbama člana 50. i 51. Općih uslova.
- (2) Ugovori iz stava (1) ovog člana obavezno sadrže podatke o ugovornim stranama što podrazumijeva: ime prezime, adresu prebivališta za fizička lica, odnosno naziv, sjedište, ID broj, ime prezime, adresu prebivališta lica ovlaštenog za zastupanje za pravna lica.

Član 56. (Ustupanje ugovora)

- (1) Krajnji kupac može zahtijevati ustupanje njegovog ugovora o snabdijevanju i ugovora o pristupu drugom krajnjem kupcu na određeno vrijeme.
- (2) Snabdjevač i/ili distributer može na takav ugovor dati pristanak i provesti ga pod uslovima:
 - a) da ustupalac ugovora podmiri sve novčane obaveze nastale do dana privremenog ustupanja ugovora,
 - b) da krajnji kupac koji ustupa ugovor i primalac ugovora dostave ovjerenu izjavu o solidarnom podmirenju budućih novčanih obaveza.
- (3) Promjena odredbi iz ugovora o snabdijevanju i ugovora o pristupu iz stava (1) ovog člana, moguća je isključivo uz odobrenje snabdjevača i/ili distributera i saglasnost volja ustupaoca i primaoca ugovora.
- (4) Ustupalac i primalac ugovora su dužni obavijestiti snabdjevača i/ili distributera o raskidu ugovora o ustupanju u roku od tri dana od dana raskida, te podmiriti nastale novčane obaveze na način i u vremenskom roku sa kojim je saglasan snabdjevač kupca.
- (5) Ukoliko ustupalac ugovora ustupa ugovor primaocu koji objekat koristi za namjenu drugačiju od dotadašnje, primaocu će se nastaviti snabdijevanje u okviru namjene objekta za koju nadležni organ uprave izda rješenje za rad.

Član 57. (Obrasci ugovora)

- (1) Distributer je dužan izraditi tipske ugovore o priključenju i tipske ugovore o pristupu mreži.
- (2) Snabdjevač je dužan izraditi tipski ugovor o snabdijevanju električnom energijom.
- (3) Obrasci ugovora o priključenju, ugovora o pristupu i ugovora o snabdijevanju moraju biti dostupni putem Internet stranice i uslužnog centra distributera/snabdjevača, bez naknade.

Član 58.
(Ugovori o međusobnim odnosima)

- (1) Odnosi između distributera, NOS-a, prenosne kompanije, snabdjevača i proizvođača kao i drugih učesnika na tržištu električne energije uređuju se posebnim ugovorima o međusobnim odnosima.
- (2) Ugovor iz stava (1) ovog člana obuhvata:
 - a) predmet ugovora,
 - b) način međusobnog informisanja,
 - c) način povezivanja i razmjene podataka,
 - d) prava i obaveze ugovornih strana,
 - e) postupke na obračunskom mjernom mjestu,
 - f) ekonomske odnose između ugovornih strana,
 - g) način rješavanja sporova,
 - h) odredbe vezane za određivanja suda nadležnog za rješavanje sporova, koji nisu riješeni mirnim putem, i
 - i) ostale međusobne odnose.
- (3) Način međusobnog informisanja, povezivanja i informatičke razmjene podataka, kao i drugi postupci vezani za njihovo učešće na tržištu električne energije moraju biti usaglašeni sa zakonom i podzakonskim aktima kojima se posebno regulišu odnosi na tržištu električne energije.

GLAVA IV - SIGURNOST I STANDARDI KVALITETA SNABDJEVANJA

Član 59.
(Sigurnost snabdijevanja)

Distributer i snabdjevač obezbjeđuju sigurnost snabdijevanja kupaca električnom energijom, što podrazumijeva:

- a) nabavku, odnosno proizvodnju električne energije iz proizvodnih kapaciteta i od drugih snabdjevača sa takvim rizikom raspoloživosti te energije koji, u svim normalnim uslovima izuzev vanrednih okolnosti, podrazumijeva snabdijevanje kupaca električnom energijom u ugovorenim/potrebним količinama,
- b) obezbjeđenje razvoja i održavanje adekvatne distributivne mreže u skladu sa potrebama kupaca za snabdijevanjem električnom energijom, i
- c) operativnu sigurnost, u smislu obezbjeđenja takvog uklopnog stanja distributivnog sistema koje obezbjeđuje razumnu rezervu u slučaju neraspoloživosti pojedinih elemenata sistema.

Član 60.
(Standardi kvaliteta snabdijevanja)

- (1) Distributer i snabdjevač su dužni obezbijediti kvalitet snabdijevanja električnom energijom, što podrazumijeva ispunjenje standarda i kriterijuma koji se odnose na:
 - a) kvalitet komercijalne usluge,
 - b) kontinuitet u isporuci električne energije, i
 - c) kvalitet napona napajanja.
- (2) Standard za kvalitet napona napajanja predstavlja nominalni naponski nivo u tački napajanja i odstupanje od nominalnih vrijednosti iz člana 61. Općih uslova, nominalne vrijednosti frekvencije i dozvoljeno odstupanje iz člana 62. Općih uslova, te druge karakteristike napona (talasni oblik, simetričnost faznih vrijednosti i sl.), sa propisanim dozvoljenim odstupanjima.
- (3) Za izradu općih standarda kvaliteta snabdijevanja kupaca električnom energijom koriste se pokazatelji iz člana 63. Općih uslova.

Član 61.
(Naponski nivoi i odstupanje od nominalnog napona)

- (1) Nominalni naponski nivoi prenosne i distributivne elektroenergetske mreže za naizmjeničnu struju nominalne frekvencije 50 Hz (Herca) su u skladu sa standardnim naponskim nivoima definisanim standardom IEC 60038.
- (2) Odstupanja napona od nominalnih vrijednosti u tački napajanja u normalnim pogonskim prilikama su u skladu sa standardom EN 50160 i iznose $\pm 10\% U_n$ za 95% prosječnih desetominutnih efektivnih vrijednosti napona u toku jedne sedmice.
- (3) Distributer je obavezan da, na zahtjev krajnjeg kupca, izmjeri napon u tački napajanja i o rezultatima mjerenja obavijesti krajnjeg kupca.

Član 62.
(Nominalna frekvencija)

- (1) Nominalna frekvencija naizmjenične struje elektroenergetske mreže u Brčko distriktu BiH je 50 Hz (Herca).
- (2) Dozvoljeno odstupanje frekvencije od nominalne vrijednosti kod normalnih pogonskih i tehničkih uslova, u skladu sa Mrežnim pravilima, je $\pm 0,5$ Hz.
- (3) Izuzetno, u slučaju ozbiljnijih poremećaja u radu elektroenergetskog sistema dozvoljena su odstupanja frekvencije veća od standarda iz stava (2) ovog člana, što se propisuje Mrežnim pravilima.

Član 63.
(Pokazatelji kvaliteta snabdijevanja)

- (1) Distributer je obavezan voditi evidenciju svih prekida isporuke električne energije i formirati odgovarajuću bazu podataka.
- (2) Distributer je obavezan voditi evidenciju i formirati bazu podataka o indikatorima kvaliteta snabdijevanja (kvalitet napona, kontinuitet isporuke, kvalitet komercijalnih usluga, prema obrascu u Prilogu 1 Općih uslova).
- (3) Snabdjevač je obavezan voditi evidenciju i formirati bazu podataka pokazatelja kvaliteta komercijalne usluge, prema obrascu u Prilogu 1. Općih uslova.
- (4) Podaci iz stava (1) ovog člana se sistemski prikupljaju, obrađuju i čuvaju.

Član 64.
(Posebni uslovi isporuke)

- (1) Ugovorom o pristupu mreži se može predvidjeti isporuka električne energije sa višim nivoom kvaliteta snabdijevanja, nego što je opći standard, pod uslovom da takav način isporuke neće nepovoljno utjecati na kvalitet snabdijevanja električnom energijom drugih krajnjih kupaca; u tom slučaju distributer i krajnji kupac ugovaraju posebne uslove takvog pristupa mreži.
- (2) Distributer i krajnji kupac mogu ugovorom predvidjeti i manja odstupanja napona od propisanih, s tim da povećani kvalitet snabdijevanja tog krajnjeg kupca nema štetan utjecaj na ostale krajnje kupce.
- (3) U slučaju kada se vrši isporuka električne energije krajnjim kupcima, u udaljenim seoskim područjima, sa dugim vodovima, i/ili preko starijih mrežnih objekata nezadovoljavajućih tehničkih karakteristika distributer i krajnji kupac mogu ugovorom predvidjeti i veća odstupanja napona od propisanih.
- (4) U slučaju navedenom u stavu (3) ovog člana, distributer je dužan izraditi i unijeti u svoje poslovne planove program revitalizacije mreže kojim bi se odstupanja napona svela u propisane granice.
- (5) Ukoliko zbog vanrednih okolnosti i nepredviđenih događaja u mreži, distributer nije u mogućnosti da održi naponsko stanje elektroenergetske mreže u propisanim granicama, čak i nakon preduzimanja potrebnih mjera, dozvoljena su veća odstupanja napona od propisanih.
- (6) Po nastanku okolnosti iz stava (5) ovog člana, distributer je dužan informisati krajnje kupce i njihove snabdjevače o nastalim okolnostima i procijenjenom vremenu trajanja poremećaja.

Član 65.
(Prekomjerno preuzeta reaktivna energija)

- (1) Prekomjerno preuzeta reaktivna energija je pozitivna razlika između izmjerene reaktivne energije i energije koja odgovara faktoru snage $\cos \varphi = 0.95$ induktivno.
- (2) Krajnji kupac čija trošila i uređaji preuzimaju iz mreže prekomjernu reaktivnu energiju, dužan je smanjiti potrošnju reaktivne energije ili izvršiti ugradnju uređaja za kompenzaciju reaktivne energije u cilju smanjenja preuzimanja reaktivne energije, prema tehničkim uslovima distributera i uslovima iz elektroenergetske saglasnosti.
- (3) Proizvođač električne energije, priključen na distributivnu mrežu, obavezan je na minimum svesti preuzimanje reaktivne energije iz distributivne mreže, prema uslovima iz elektroenergetske saglasnosti. Ukoliko ipak u pojedinim režimima rada elektrane preuzima reaktivnu energiju iz distributivne mreže veću nego što mu je odobreno elektroenergetskom saglasnošću, istu plaća po važećim tarifnim stavovima za korisnike distributivnog sistema.
- (4) Ako krajnji kupac/proizvođač ne smanji potrošnju reaktivne energije u skladu sa odobrenim faktorom snage, distributer ga upozorava i utvrđuje rok za preduzimanje odgovarajućih mjera za smanjenje preuzimanja reaktivne energije, uključujući i ugradnju odgovarajuće opreme za kompenzaciju reaktivne energije.
- (5) Ukoliko krajnji kupac/proizvođač ne postupi u skladu sa upozorenjem iz stava (4) ovog člana, distributer može isključiti objekt krajnjeg kupca u cilju poboljšanja uslova u mreži i ponovno ga uključiti nakon otklanjanja razloga zbog kojih je isključenje izvršeno.
- (6) Ukoliko se krajnjem kupcu/proizvođaču obračunava potrošnja reaktivne električne energije u skladu sa periodičnim mjerenjem faktora snage ($\cos \varphi$), kupac može zahtijevati provjeru mjerenja o svom trošku.
- (7) Proizvođač električne energije, čiji su proizvodni objekti priključeni na distributivnu mrežu, obavezan je proizvodnju/potrošnju reaktivne energije prilagoditi stvarnim potrebama sistema, odnosno održavanju napona i optimalnih energetske tokova u sistemu, odnosno striktno se pridržavati uslova i režima rada, propisanih od strane nadležnog distributera.

Član 66.
(Naknada štete zbog smanjenog kvaliteta snabdijevanja)

- (1) Distributer nije odgovoran za štetu nastalu prekidom isporuke električne energije čiji je uzrok viša sila, kvarovi na prenosnoj mreži, djelovanje ispravnih i propisno podešenih uređaja za zaštitu energetske postrojenja podešenih od strane distributera, djelovanje trećih lica, poremećenih režima rada i nepredviđenih situacija u prenosnom sistemu BiH u skladu sa Distributivnim mrežnim pravilima Brčko distrikta BiH i traženje dionice u kvaru, pod uslovima utvrđenim odredbama Zakona i Općih uslova.
- (2) Distributer nije odgovoran za štetu koja je nastala prekidom isporuke električne energije izazvanog isključenjem energetske objekata zbog redovnog i vanrednog održavanja, pregleda i remonta, priključenja novih kupaca, ispitivanja i kontrole mjerenja i proširenja mreže, pod uslovima utvrđenim odredbama Zakona i Općih uslova.
- (3) U slučajevima koji nisu obuhvaćeni stavom (1) i (2), odgovornost za prekid snosi distributer koji je dužan posebno evidentirati, obrađivati i arhivirati tu vrstu podataka.
- (4) Distributer je odgovoran za neotklanjanje kvarova u razumnom roku koji je primjeren karakteru kvara i drugim okolnostima na koje distributer može utjecati.
- (5) Ukoliko distributer nije blagovremeno informisao krajnje kupce o planiranim prekidima isporuke, takvi prekidi se ubrajaju u prekide iz stava (3) ovog člana.
- (6) Krajnji kupac ima pravo na naknadu štete uzrokovane nepoštovanjem standarda kontinuiteta isporuke od strane distributera.
- (7) Krajnji kupac ima pravo zahtijevati od distributera naknadu štete izazvane većim odstupanjima napona u odnosu na ugovorene granice odstupanja u tački napajanja, koje su definisane u ugovoru o snabdijevanju, odnosno pristupu mreži.

Član 67.
(Razvoj distributivne mreže)

- (1) Distributer je dužan uskladiti plan razvoja distributivne mreže sa prostornim, urbanističkim i regulacionim planom na svom distributivnom području, radi omogućavanja pristupa mreži u skladu sa Zakonom.
- (2) Distributer pribavlja od organa uprave prostorne, urbanističke i regulacione planove za izgradnju i proširenje naselja radi planiranja razvoja distributivne mreže.
- (3) Distributer je dužan dostaviti nadležnom organu lokalne samouprave planove razvoja distributivne mreže područja koja su pokrivena prostornim, urbanističkim i regulacionim planom.

Član 68.
(Učešće u razvoju mreže)

- (1) Korisnik mreže može investirati vlastita sredstva u revitalizaciju distributivne mreže koja nije bila u planu i programu revitalizacije mreže distributera za dati period o čemu zaključuje poseban ugovor sa distributerom.
- (2) Distributer je obavezan nadoknaditi korisniku mreže ulaganje u revitalizaciju mreže iz stava (1) ovog člana, imajući u vidu planove i programe revitalizacije mreže, a što se reguliše ugovorom.
- (3) Ukoliko korisnik mreže ne zahtijeva povrat uložених sredstava, vrijednost tih sredstava se smatra donacijom.

GLAVA V - MJERENJE

Član 69.
(Mjerno mjesto)

- (1) Na mjernom mjestu se, odgovarajućim mjernim uređajem, mjeri :
 - a) isporučena i preuzeta električna energija i snaga,
 - b) proizvedena električna energija na generatoru,
 - c) utrošena električna energija za vlastitu potrošnju isključivo za potrebe rada proizvodnog postrojenja, ili
 - d) utrošena električna energija za vlastite potrebe za druge namjene.
- (2) Mjerni uređaj na kojem se mjeri električna energija predata/preuzeta u/iz mreže predstavlja primopredajno mjesto i ujedno mjesto razgraničenja osnovnih sredstava distributera i korisnika mreže i mjesto razgraničenja odgovornosti za isporučenu/preuzetu električnu energiju između distributera i korisnika mreže, ukoliko elektroenergetskom saglasnošću ili ugovorom o priključenju nije drugačije određeno.
- (3) Svi kupci koji su priključeni na srednji napon imaju tarifu za odgovarajući srednji napon. Ako je mjerna garnitura ugrađena na sekundarnoj strani priključne trafostanice, obračun će vršiti se na način da se izvrši korekcija ostvarenih obračunskih veličina za priključne gubitke aktivne snage, aktivne i reaktivne energije koja zavisi od snage priključnog transformatora.
- (4) Distributer je obavezan prilikom izgradnje priključka da vodi računa o lokaciji mjernog mjesta na način koji će mu obezbijediti nesmetan pristup radi očitavanja i održavanja.
- (5) Mjerno mjesto za krajnje kupce iz kategorije domaćinstva i ostale potrošnje na niskom naponu za nove ili rekonstruisane priključke se locira sa spoljne strane ili van građevinskog objekta, ukoliko je to urbanistički i ambijentalno dozvoljeno i pod uslovom da je moguć pristup mjernom mjestu svakim danom od 08.00 – 18.00 časova.
- (6) U stambenim zgradama mjerna mjesta se po pravilu smještaju u okviru zajedničkih prostorija i pod uslovom da je moguć pristup mjernom mjestu svakim danom od 08.00 – 18.00 časova.
- (7) Distributer može o svom trošku, uz prethodno obavještenje krajnjeg kupca, postepeno izmjestiti mjerna mjesta postojećih krajnjih kupaca koja se nalaze unutar objekta, na način koji će

obezbjediti razgraničenje odgovornosti između distributera i krajnjeg kupca i ispunjenje uslova iz stava (2) i (4) ovoga člana.

- (8) Krajnji kupac je dužan omogućiti distributeru pristup instalacijama objekta radi izvođenja potrebnih radova u cilju izmještanja mjernog mjesta.
- (9) Za izmješteno mjerno mjesto distributer ima obavezu da krajnjem kupcu, na njegov zahtjev, omogući informaciju o potrošnji električne energije na dnevnom nivou ili omogući vizuelni uvid u stanje na mjernom uređaju potrošnje, te obezbijedi kvalitetnu informaciju o terminima za korištenje električne energije po višim i nižim sezonskim/dnevnim tarifnim stavovima
- (10) Priključak krajnjeg kupca kod kojeg je izmješteno mjerno mjesto je osnovno sredstvo distributera.

Član 70.

(Sastav mjernog sloga)

- (1) Distributer propisuje tehničke uslove kojim, između ostalog, definiše i određuje vrstu, tip, klasu tačnosti, potreban broj i mjerni opseg mjernih uređaja, kao i mjesto i način njihove ugradnje na način da se obezbijedi tipizacija mjernih mjesta u okviru tipizacije priključka, a sve u skladu sa Distributivnim mrežnim pravilima, Općim uslovima, tehničkim standardima i normama kvaliteta.
- (2) Mjerni slog krajnjeg kupca/proizvođača mogu činiti:
 - a) naponski i strujni mjerni transformatori,
 - b) brojila aktivne i reaktivne energije,
 - c) registrator snage,
 - d) uređaj za upravljanje tarifama,
 - e) uređaji za daljinsku komunikaciju,
 - f) osigurači,
 - g) spojni vodovi,
 - h) uređaji za pohranjivanje podataka, i
 - i) ostala pomoćna oprema i uređaji.
- (3) Sastav mjernog sloga se određuje u zavisnosti od naponskog nivoa, kategorije potrošnje i tarifne grupe kojoj krajnji kupac pripada, te snage i obima potrošnje električne energije i drugih tehničkih uslova.
- (4) Kod izgradnje priključka novih krajnjih kupaca/proizvođača čiji su objekti priključeni na srednjenaponsku i niskonaponsku mrežu, obavezna je ugradnja multifunkcijskog brojila sa mogućnošću daljinskog očitavanja i integracije u AMR/AMM sistem. Kod multifunkcijskih brojila krajnjih kupaca priključenih na niskonaponsku mrežu, obavezna je funkcija koja omogućava daljinsko upravljanje potrošnjom električne energije (daljinsko isključenje/uključenje kupca).
- (5) U novoizgrađenim transformatorskim stanicama 10/0,4 kV obavezna je ugradnja mjernog sloga koji sadrži multifunkcijsko brojilo aktivne i reaktivne energije, kao i registrator vršne snage. Ugrađeno multifunkcijsko brojilo mora sadržavati u sebi interfejs, pribore i uređaje koji će omogućiti integraciju brojila u AMR/AMM sistem.

Član 71.

(Klasa tačnosti mjernih transformatora)

- (1) Naponski mjerni transformatori moraju imati karakteristike u skladu sa standardom IEC 60044-2.
- (2) Strujni mjerni transformatori sa jednom ili više sekundarnih jezgra, sa odgovarajućim namotajima, moraju imati karakteristike u skladu sa standardom IEC 60044-1.
- (3) Klasa tačnosti mjernih transformatora za mjerenje količine električne energije do 24 miliona kilovat časova (kWh) godišnje, na jednom mjernom slogu, mora biti 0.5, a za mjerenje električne energije iznad ove količine mora biti 0.2 ili klasa 0.5, ako se distributer i kupac o tome dogovore.
- (4) Ako je na mjestu mjerenja u periodu od 200 časova mjesečno aktivno opterećenje manje od 10% nominalne primarne struje strujnog mjernog transformatora, potrebno je primijeniti strujne mjerne transformatore sa proširenim mjernim opsegom.

Član 72.
(Klase tačnosti brojila električne energije)

- (1) Brojila za mjerenje aktivne energije moraju zadovoljiti uslove standarda EN 62053-22 (klasa 0.2 i 0.5) i 62053-21 (klasa 1.0).
- (2) Brojila za mjerenje reaktivne energije moraju zadovoljiti uslove standarda EN 62053-23 (klasa 2.0).
- (3) Klase tačnosti ugrađenih brojila električne energije moraju najmanje biti:
 - a) za aktivnu energiju na niskom naponu gdje se potrošnja mjeri mjernim uređajima u direktnom spoju 2.0;
 - b) za aktivnu energiju na niskom naponu gdje se potrošnja mjeri mjernim uređajima u poluindirektnom spoju, preko strujnih mjernih transformatora:
 - 1) za brojila sa ugrađenim pokazivačem vršnog opterećenja klase 1.0, i
 - 2) za ostala brojila klase 2.0;
 - c) za aktivnu energiju na srednjem naponu gdje se potrošnja električne energije mjeri mjernim uređajima u indirektnom spoju, preko strujnih i naponskih mjernih transformatora:
 - 1) za potrošnju do 24 miliona kilovat časova (kWh) godišnje, klase 1.0, i
 - 2) za potrošnju preko 24 miliona kilovat časova (kWh) godišnje, klase 0,5 ili bolje klase tačnosti;
 - d) do potpune implementacije standarda iz stava (2) ovog člana, mjerenje reaktivne energije se može izvoditi brojilima klase 3.0.

Član 73.
(Uklopni sat)

- (1) Uklopni sat za upravljanje višetarifnim brojilima i regulatorima snage može odstupati mjesečno u odnosu na podešeno srednje-evropsko vrijeme u granicama:
 - a) dva minuta mjesečno za brojila klase 0.5,
 - b) pet minuta mjesečno za brojila klase 1.0, i
 - c) 15 minuta mjesečno za brojila klase 2.0.
- (2) Uklopni sat koji odstupa više od dozvoljenih odstupanja iz stava (1) ovog člana, treba biti zamijenjen novim.
- (3) U stambenom objektu sa više etažnih vlasnika, gdje su brojila postavljena na jednom mjestu, dozvoljena je ugradnja jednog uređaja za upravljanje tarifama.

Član 74.
(Plombiranje i žigosanje mjernih uređaja)

- (1) Mjerni uređaji iz člana 70. stav (2) tačka a), b), c) i d) Općih uslova, moraju biti propisno baždareni i žigosani.
- (2) Mjerni uređaji iz člana 70. stav (2) tačka a), b), c) i d) Općih uslova, moraju biti plombirani od strane distributera, a i od strane krajnjeg kupca/proizvođača ukoliko to oni zatraže.
- (3) Ako se na mjernom uređaju nalazi plomba distributera i krajnjeg kupca/proizvođača, skidanje plombe obavlja se u prisustvu distributera i krajnjeg kupca/proizvođača.
- (4) Mjerni uređaji indirektnog kupca plombiraju se od strane distributera, kao i plombom krajnjeg kupca i indirektnog kupca na njihov zahtjev.
- (5) Kod prvog priključenja objekata krajnjeg kupca/proizvođača na distributivnu mrežu, mjerni uređaji moraju imati validan žig baždarenja, ne stariji od jedne godine.

Član 75.
(Održavanje mjernih uređaja)

- (1) Pod održavanjem se podrazumijeva:
 - a) redovni pregled mjernih uređaja,
 - b) redovna provjera ispravnosti uređaja, izuzev baždarenja, u skladu sa tehničkim standardima za datu vrstu uređaja,
 - c) provjera ispravnosti uređaja u slučaju postojanja sumnje u ispravnost,

- d) opravka i zamjena u slučaju neispravnosti uređaja,
 - e) baždarenje uređaja u redovnim intervalima, u skladu sa tehničkim standardima i metrološkim propisima za datu vrstu uređaja, i
 - f) baždarenje u slučaju postojanja sumnje u tačnost registracije mjernih veličina.
- (2) Održavanje mjernih uređaja vrši distributer.
- (3) Postojeći krajnji kupci/proizvođači mogu predati mjerne uređaje u vlasništvo distributera koji je obavezan od momenta preuzimanja da vrši njihovo održavanje, zamjenu i verifikaciju u skladu sa tehničkim i metrološkim propisima.
- (4) Ako postojeći krajnji kupac nije predao priključak u vlasništvo distributera, troškove održavanja snosi krajnji kupac.

Član 76.

(Vanredno baždarenje mjernih uređaja)

- (1) Krajnji kupac/proizvođač ima pravo prije ugradnje mjernih uređaja zahtijevati njihovo baždarenje.
- (2) Ukoliko krajnji kupac/proizvođač zahtijeva vanredno baždarenje mjernih uređaja, distributer je dužan izvršiti baždarenje u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva.
- (3) Ukoliko se u slučaju baždarenja iz stava (1) ili vanrednim baždarenjem utvrdi da mjerni uređaj zadovoljava zahtjeve iz klase tačnosti, troškove baždarenja snosi krajnji kupac/proizvođač.
- (4) Krajnji kupac/proizvođač ima pravo da prisustvuje baždarenju mjernih uređaja, a distributer je dužan da ga obavijesti o datumu i vremenu baždarenja.

Član 77.

(Kontrola mjerenja i izmjene na mjernom slogu)

- (1) Izmjene na mjernom slogu isključivo vrši distributer.
- (2) Prilikom vršenja izmjena na mjernom slogu distributer o tome prethodno obavještava krajnjeg kupca ili proizvođača, koji ima pravo prisustvovati ovim radnjama.
- (3) O izvršenim izmjenama na mjernom slogu sastavlja se zapisnik koji potpisuju prisutne ugovorne strane (distributer i krajnji kupac/proizvođač).
- (4) Ukoliko distributer kontrolom mjernog mjesta utvrdi promjene na mjernom slogu ili sam izvodi promjene na mjernom slogu radi održavanja, a krajnji kupac ili proizvođač i pored obavještenja ne prisustvuje toj radnji, distributer im je dužan dostaviti zapisnik o izvršenim izmjenama.
- (5) Distributer je dužan u pisanoj formi obavijestiti snabdjevača krajnjeg kupca o svakoj promjeni na mjernom mjestu koja utječe na obračun utrošene električne energije u roku od 24 časa od nastanka promjene.

Član 78.

(Smetnje ili oštećenja na mjernim uređajima)

- (1) Krajnji kupac/proizvođač je dužan zaštititi mjerne uređaje koji su smješteni u njegovim objektima od neovlaštenog pristupa trećeg lica, nestanka i oštećenja.
- (2) Krajnji kupac/proizvođač je dužan bez odlaganja obavijestiti distributera o nestanku, smetnjama ili oštećenjima na mjernim uređajima, plombama i osiguračima.
- (3) U slučaju nestanka ili fizičkog oštećenja mjernih uređaja koji se nalaze u posjedu krajnjeg kupca/proizvođača, troškove opravke, zamjene i baždarenja snosi krajnji kupac/proizvođač, ukoliko nije preduzeo sve potrebne mjere za njihovu zaštitu.
- (4) Distributer je dužan, po prijemu obavještenja iz stava (2) ovog člana, u roku od tri dana, preduzeti odgovarajuće mjere u cilju obezbjeđenja ispravnog mjerenja.
- (5) Distributer je dužan bez odlaganja obavijestiti krajnjeg kupca/proizvođača o uočenim smetnjama ili oštećenjima na mjernim uređajima.

Član 79.
(Korekcija obračuna zbog greške u mjerenju)

- (1) Ako se zapisnički utvrdi da je obračunska konstanta mjernog sloga bila pogrešno utvrđena, vrši se naknadni obračun po ispravljenoj konstanti.
- (2) Ukoliko se baždarenjem-etaloniranjem utvrdi da je mjerni uređaj imao grešku dva puta veću od klase tačnosti, ili zbog kvara izvjesno vrijeme nije mjerio električnu energiju i snagu, odnosno da je mjerenje bilo djelimično, isporučena električna energija, odnosno snaga, se utvrđuje proračunom ako je moguće, ili procjenom.
- (3) Za procjenu preuzete električne energije i snage iz stava (2) ovog člana, uzima se potrošnja postignuta u odgovarajućem vremenskom periodu kada je registrovanje bilo ispravno, uvažavajući godišnji porast potrošnje.
- (4) Ako postoji kontrolno mjerenje, mogu se dogovorom uzeti podaci sa tog mjernog sloga.
- (5) Korekcija obračuna vrši se u slučaju kada je pogrešno očitana vrijednost pojedinih mjesta na brojčaniku, zbog pogrešnog broja cijelih, odnosno decimalnih mjesta.
- (6) Kada se utvrdi da usljed kvara na uklopnom satu, RTK ili MTK prijemniku brojilo nije registrovalo potrošnju ispravno prema dobu dana, registrovana potrošnja aktivne električne energije se obračunava:
 - a) za krajnje kupce kojima se obračunska snaga ne utvrđuje mjerenjem, kao da je mjerni uređaj jednotarifno brojilo,
 - b) za krajnje kupce kod kojih se obračunska snaga utvrđuje mjerenjem, na osnovu ostvarenog odnosa potrošnje u periodu primjene većeg i manjeg dnevnog stava u odgovarajućem obračunskom periodu kada je mjerenje bilo ispravno, a ako nema tih podataka, na osnovu karakterističnih podataka za kategoriju potrošnje i tarifnu grupu kupca u koju je svrstan krajnji kupac.
- (7) Period za koji se vrši korekcija obračuna zbog greške u mjerenju utvrđuje se:
 - a) od dana otklanjanja do dana nastanka greške u mjerenju, ako se datum nastanka greške može utvrditi, s tim da period korekcije ne može biti duži od dvije godine,
 - b) od posljednjeg baždarenja mjernog uređaja do dana otklanjanja greške u mjerenju, ako je baždarenje vršeno u posljednje dvije godine i ako nije primjenjivo a), ili
 - c) za dvanaest mjeseci unazad od dana otklanjanja greške u mjerenju, ako nije primjenjivo a) ili b).

GLAVA VI - OČITANJE, OBRAČUN, FAKTURISANJE I NAPLATA

Član 80.
(Očitavanje mjernih uređaja)

- (1) Distributer i krajnji kupac dužni su obezbijediti ispravno i redovno očitavanje brojila za mjerenje utrošene električne energije.
- (2) Brojila krajnjih kupaca očitavaju se u skladu sa poslovnom politikom distributera i snabdjevača i odredbama ugovora o snabdijevanju, a obavezno:
 - a) prilikom promjene tarifnih stavova i na kraju godine, za kategoriju domaćinstva,
 - b) jednom mjesečno i prilikom svake promjene tarifnih stavova, za ostale krajnje kupce, i
 - c) kod promjene snabdjevača i u drugim slučajevima propisanim članom 52. Općih uslova.
- (3) Očitavanje brojila se može vršiti na jedan od sljedećih načina:
 - a) direktno na licu mjesta, od strane ovlaštenog lica distributera uz predočenje službene iskaznice,
 - b) daljinski, i
 - c) samoočitavanjem brojila od strane krajnjeg kupca, pri čemu distributer ima pravo izvršiti provjeru ovih očitavanja.
- (4) Na zahtjev krajnjeg kupca, distributer je dužan pružiti informaciju o rezultatima očitavanja brojila električne energije, u roku od 10 dana od dana podnošenja zahtjeva.

- (5) Očitavanje mjernih uređaja počinje najranije tri dana prije isteka obračunskog perioda i završava najkasnije tri dana po isteku obračunskog perioda za koji je ugovorom utvrđena obaveza očitavanja.
- (6) Distributer je dužan prilagoditi rokove očitavanja brojila na način da se krajnjim kupcima obezbijedi isporuka električne energije po tarifnim stavovima koji se primjenjuju za nižu sezonu u trajanju definisanom Tarifnim sistemom.
- (7) Ovlašteno lice distributera prilikom očitavanja brojila na licu mjesta može izvršiti vizuelni pregled i kontrolu plombi na mjernom mjestu i evidentirati uočeno stanje plombi, pri čemu se takav pregled smatra kontrolom dijela mjernog mjesta, ako je obavljen u skladu sa procedurom distributera.

Član 81. **(Pristup mjernom mjestu radi očitavanja)**

- (1) Korisnik mreže je dužan da omogući ovlaštenim licima distributera pristup mjernim uređajima radi očitavanja.
- (2) Ukoliko korisnik mreže ne dozvoli ili ne omogući pristup mjernoj opremi u svrhu očitavanja i nakon dostavljanja pisanog upozorenja, isporučena električna energija će se, po izboru distributera, izračunati na jedan od sljedećih načina:
 - a) na osnovu potrošnje iz odgovarajućeg perioda u prethodnoj godini,
 - b) na osnovu količina ugovorenih za isporuku u toku perioda za koji je onemogućeno očitavanje, ili
 - c) na osnovu odobrene priključne snage ako se ne može primijeniti postupak iz tačke a) i b) ovog stava.
- (3) Konačna količina isporučene električne energije će se utvrditi nakon stjecanja uslova za pristup mjernom mjestu prema stvarno izmjerenim količinama ili količinama za neovlaštenu potrošnju, ako je ustanovljena.
- (4) Ukoliko krajnji kupac u dva navrata ne dozvoli pristup ili ometa očitavanje mjernog uređaja distributer obustavlja isporuku električne energije i može izmjestiti mjerne uređaje, na mjesto koje on odredi, o trošku krajnjeg kupca.
- (5) Nakon ugradnje brojila na mjestu na kojem je pristup omogućen, krajnji kupac stječe pravo na ponovno priključenje nakon izmirenja novčanih obaveza za ranije isporučenu električnu energiju i troškova izmještanja mjernog uređaja.

Član 82. **(Obračun, fakturisanje i naplata utrošene električne energije)**

Snabdjevač vrši obračun, fakturisanje i naplatu iznosa za utrošenu električnu energiju na osnovu podataka o očitavanju brojila koje mu dostavlja distributer, u skladu sa ugovorom, Općim uslovima, Tarifnim sistemom i drugim propisima.

Član 83. **(Sadržaj računa)**

- (1) Račun za električnu energiju i račun za korištenje mreže izdat krajnjem kupcu obavezno sadrži:
 - a) identifikacioni broj krajnjeg kupca,
 - b) ime ili naziv krajnjeg kupca,
 - c) adresu krajnjeg kupca i/ili adresu mjernog mjesta,
 - d) datum očitavanja i datum prethodnog očitavanja,
 - e) tarifne elemente po kojima se mjeri i obračunava vrijednost isporučene električne energije,
 - f) registrovane vrijednosti mjernih uređaja i izmjerene količine na osnovu kojih se vrši obračun,
 - g) jedinične cijene tarifnih elemenata koje se primjenjuju za obračunski period,
 - h) ukupnu cijenu po svakom tarifnom elementu,
 - i) ukupnu cijenu isporučene električne energije u obračunskom periodu,
 - j) porez na dodatu vrijednost,
 - k) ukupan iznos računa,

- l) visinu kamatne stope određene Zakonom, osnovicu za njen obračun i iznos obračunate kamate u skladu sa propisima, za slučaj da krajnji kupac kasni sa plaćanjem dospjelih obaveza za preuzetu električnu energiju,
 - m) zaključni saldo duga ili potraživanja kupca na dan izdavanja računa,
 - n) rok plaćanja računa,
 - o) telefonski broj i adresu uslužnog centra, i
 - p) mogućnost i rok za prigovor na račun.
- (2) Račun sadrži zaseban obračun za svako mjerno mjesto krajnjeg kupca.
 - (3) Račun za kvalifikovanog kupca sadrži odvojeno iskazane elemente računa za utrošenu električnu energiju i korištenje mreže.
 - (4) Račun može sadržavati i akontativni mjesečni iznos uplate za naredni period utvrđen na osnovu ugovora o snabdijevanju, ako nije predviđeno mjesečno očitavanje.
 - (5) Račun može da sadrži i posebnu stavku koja se odnosi na utrošenu električnu energiju zajedničke potrošnje etažnih vlasnika, a utvrđuje se tako da se ukupan obračunati iznos za utrošenu električnu energiju zajedničke potrošnje podijeli sa brojem etažnih vlasnika.
 - (6) Na izdatom računu se može navesti i opomena za neizmirene obaveze iz prethodnog perioda, kao i moguće posljedice neizmirenja obaveza plaćanja prema zaključenom ugovoru, pri čemu se opomena smatra opomenom pred isključenje.

Član 84. **(Dostava računa)**

- (1) Snabdjevač krajnjih kupaca dostavlja račun krajnjem kupcu do 15. dana u mjesecu za prethodni obračunski period, a kvalifikovani kupac i snabdjevač mogu ugovoriti drugi rok dostave računa.
- (2) Račun se dostavlja kupcu na adresu navedenu u ugovoru o snabdijevanju/pristupu, a ukoliko adresa nije navedena, nije tačna ili nije potpuna, snabdjevač/distributer će dostaviti račun na adresu mjernog mjesta kupca.
- (3) Ako krajnji kupac ne primi račun do utvrđenog roka iz stava (1) ovog člana, dužan je obavijestiti svog snabdjevača najkasnije do 18. dana u mjesecu, a snabdjevač je obavezan izdati kupcu kopiju računa.
- (4) Ako se račun za zajedničku potrošnju električne energije etažnih vlasnika izdaje kao poseban račun dostavlja se ovlaštenom predstavniku suvlasnika ili etažnih vlasnika.

Član 85. **(Principi naplate)**

- (1) Snabdjevač utvrđuje poslovnu politiku naplate koja mora biti pravična i nediskriminirajuća i uključuje odredbe koje se odnose na:
 - a) način i uslove plaćanja,
 - b) kamatnu stopu u skladu sa Zakonom za kašnjenje u izmirenju novčane obaveze.
- (2) Poslovnom politikom naplate može se predvidjeti mogućnost da krajnji kupci plate dospjele obaveze za preuzetu električnu energiju u ratama, ukoliko to nije u suprotnosti sa Zakonom.
- (3) U slučaju da snabdjevač krajnjih kupaca u poslovnoj politici predvidi mogućnost iz stava (2) ovog člana, uslovi pod kojima krajnji kupac može svoje obaveze za preuzetu električnu energiju izmiriti sa odloženim plaćanjem treba da budu objavljeni na način dostupan svim krajnjim kupcima.
- (4) Snabdjevač krajnjih kupaca obavještava krajnje kupce o poslovnoj politici naplate utrošene električne energije prilikom zaključenja ugovora o snabdijevanju i istu objavljuje na svojoj Internet stranici i u uslužnom centru.

Član 86. **(Plaćanje računa)**

- (1) Krajnji kupac je dužan da plati račun za utrošenu električnu energiju u roku navedenom na računu.
- (2) Rok za plaćanje obaveza navedenih na računu za krajnje kupce je 25. dan mjeseca u kojem je izdat račun, a kvalifikovani kupac i snabdjevač mogu ugovoriti drugi rok za plaćanje obaveza.

- (3) Ukoliko račun sadrži akontativni mjesečni iznos uplate za naredni period rok za uplatu akontativnog mjesečnog iznosa je 25. dan mjeseca koji slijedi iza mjeseca na koji se odnosi akontativni mjesečni iznos.
- (4) Krajnji kupac koji u roku ne plati iznos utrošene električne energije, prema ispostavljenom računu, dužan je da snosi posljedice kašnjenja u skladu sa Zakonom.
- (5) Ukoliko krajnji kupac ne prigovori na osnovanost i visinu obračunatog iznosa u propisanom roku, dužan je izvršiti plaćanje.

Član 87. **(Prigovor na račun)**

- (1) Krajnji kupac može da podnese prigovor u pisanoj formi distributeru ili snabdjevaču na novčani iznos naznačen na računu za utrošenu električnu energiju u roku određenom za plaćanje.
- (2) O podnesenom prigovoru iz stava (1) ovog člana distributer/snabdjevač je dužan da odluči u roku od 10 dana od dana podnošenja prigovora, te da o istom u pisanoj formi obavijesti podnosioca prigovora.
- (3) U obavještenju iz stava (2) ovog člana distributer/snabdjevač je dužan da obavijesti kupca o iznosu dijela računa koji je nakon provjere utvrdio kao nesporan, te da pouči krajnjeg kupca o mogućnosti pokretanja spora pred osnovnim sudom Brčko distrikta BiH.
- (4) Krajnji kupac koji nakon dobijanja obavještenja o prigovoru osporava obračun i namjerava da pokrene sudski spor dužan je da plati nesporni dio računa koji je odredio distributer/snabdjevač ili iznos utvrđen na osnovu prosjeka obračunate potrošnje u odgovarajućem nespornom vremenskom periodu.
- (5) Konačni obračun po prigovoru na račun iz stava (4) ovog člana vrši se nakon okončanja spora.

Član 88. **(Korekcija obračuna)**

- (1) Krajnji kupac može zahtijevati korekciju obračuna u slučaju da utvrdi grešku na računu za period koji ne može biti duži od jedne godine od dana podnošenja zahtjeva, ukoliko u pojedinim slučajevima odredbama Općih uslova nije drugačije propisano.
- (2) Korekcija obračuna u slučaju kada se utvrdi greška u mjerenju se vrši u skladu sa odredbama člana 79. Općih uslova.
- (3) Krajnji kupac može zahtijevati korekciju obračuna u slučaju da je greškom distributera/snabdjevača svrstan u pogrešnu kategoriju potrošnje ili tarifnu grupu ili su mu primjenjivani pogrešni tarifni stavovi za period koji ne može biti duži od dvije godine od dana podnošenja zahtjeva.
- (4) Snabdjevač vrši korekciju obračuna za period koji ne može biti duži od dvije godine od dana otklanjanja greške u obračunu u slučaju da se utvrdi da je krajnji kupac pogrešno svrstan u kategoriju potrošnje/tarifnu grupu ili su mu primjenjivani pogrešni tarifni stavovi ili se primjenjivala pogrešna vrijednost konstante mjernog sloga prilikom obračuna.
- (5) U slučaju kada krajnji kupac zahtijeva korekciju obračuna distributer/snabdjevač je dužan da odluči u roku od 10 dana od dana prijema zahtjeva, te da o istom u pisanoj formi obavijesti podnosioca zahtjeva.
- (6) U slučaju da distributer/snabdjevač koriguje obračun na svoju inicijativu iz razloga navedenih u stavu (2) i (4) dužan je o tome obavijestiti krajnjeg kupca u pisanoj formi i pružiti mu sve potrebne informacije u vezi sa nastalom promjenom.
- (7) Ukoliko nije zadovoljan obavještenjem iz stava (5) i (6) krajnji kupac ima pravo pokrenuti sudski spor pred Osnovnim sudom Brčko distrikta BiH u roku od 30 dana od dana prijema obavještenja.

GLAVA VII - NEOVLAŠTENA POTROŠNJA

Član 89. (Pojam neovlaštene potrošnje)

- (1) Pod neovlaštenom potrošnjom električne energije podrazumijeva se potrošnja u slučaju:
 - a) samovoljnog priključenja objekata na distributivnu mrežu bez elektroenergetske saglasnosti i/ili ugovora o priključenju, ugovora o snabdijevanju i ugovora o pristupu, ili samovoljnog priključenja na distributivnu mrežu nakon isključenja zbog razloga navedenih u članu 97. Općih uslova,
 - b) kada krajnji kupac onemogućava pravilno registrovanje preuzete električne energije i snage,
 - c) potrošnje bez mjernih uređaja ili mimo njih,
 - d) samovoljnog skidanja ili oštećenja plombe mjernog uređaja koji se nalazi na posjedu krajnjeg kupca, pri čemu krajnji kupac nije obavijestio distributera o oštećenju,
 - e) nenamjenske potrošnje električne energije.
- (2) Neovlaštena potrošnja je i potrošnja korisnika distributivne mreže koja se registruje i dokumentuje u listi događaja, djelovanjem magneta i magnetnih polja na brojilo. Takva neovlaštena potrošnja će se tretirati kao svi drugi slučajevi pod stavom (1) tačke b) ovog člana.
- (3) Distributer je dužan da propiše postupak utvrđivanja i dokumentovanja neovlaštene potrošnje.

Član 90. (Utvrđivanje perioda neovlaštene potrošnje)

- (1) Distributer utvrđuje period za koji se vrši obračun neovlaštene potrošnje električne energije, na osnovu podataka o izvršenju radnji iz člana 89. Općih uslova.
- (2) Ukoliko se ne može utvrditi početak jedne ili više neovlaštenih radnji iz člana 89. Općih uslova, smatra se da je neovlaštena potrošnja električne energije trajala od dana posljednjeg pregleda dijela priključka, odnosno mjernog mjesta na kojem je izvršena radnja kojom je omogućena neovlaštena potrošnja električne energije.
- (3) Period za obračun neovlaštene potrošnje iz stava (2) ovog člana ne može biti duži od godinu dana.
- (4) Očitavanje mjernih uređaja na licu mjesta, bez pregleda plombi na mjernom mjestu i izrade zapisnika o kontroli mjernog mjesta, ne smatra se pregledom mjernog mjesta koje se može koristiti za određivanje početka neovlaštene potrošnje.

Član 91. (Obračun neovlaštene potrošnje)

- (1) Mjesečni obračun neovlaštene potrošnje za krajnje kupce na srednjem naponu, vrši se na sljedeći način:
 - a) obračunska snaga se utvrđuje u iznosu koji je jednak:
 - 1) najvećoj izmjerenoj vršnoj snazi u periodu od godinu dana prije nastupanja utvrđenog perioda neovlaštene potrošnje, ili
 - 2) priključnoj snazi za slučaj da nije raspoloživ podatak o izmjerenoj vršnoj snazi, ili
 - 3) ukupno instalisanoj snazi trošila za krajnjeg kupca u slučaju neovlaštene potrošnje iz člana 89. stav (1) tačka a) ovih Općih uslova;
 - b) količina neovlašteno utrošene električne energije utvrđuje se kao proizvod obračunske snage iz tačke a) ovog stava, broja radnih dana u periodu neovlaštene potrošnje i broja časova, kako slijedi:
 - 1) za jednosmjenski rad 8 časova dnevno,
 - 2) za dvosmjenski rad 16 časova dnevno, i
 - 3) za trosmjenski rad 24 časa dnevno.
- (2) Mjesečni obračun neovlaštene potrošnje na niskom naponu, vrši se na sljedeći način:
 - a) obračunska snaga se dobije:

- 1) množenjem nazivnog dozvoljenog strujnog opterećenja provodnika preko koga je izvršena neovlaštena potrošnja, sa nominalnim naponom, ukoliko je neovlaštena potrošnja izvršena ispred osigurača;
 - 2) množenjem manje vrijednosti nominalne struje glavnog osigurača ili uređaja za ograničenje snage ili dozvoljenog strujnog opterećenja provodnika preko koga je izvršena neovlaštena potrošnja, sa nominalnim naponom, ukoliko je neovlaštena potrošnja izvršena iza osigurača, a prije mjernog uređaja;
 - 3) množenjem manje vrijednosti nominalne struje glavnog osigurača ili uređaja za ograničenje snage ili dozvoljenog strujnog opterećenja priključnog voda, sa nominalnim naponom, ukoliko je neovlaštena potrošnja izvršena na mjernom uređaju;
 - 4) množenjem nazivnog dozvoljenog strujnog opterećenja provodnika preko koga je izvršena neovlaštena potrošnja, sa nominalnim naponom u slučaju neovlaštene potrošnje iz člana 89. stav (1) tačka a) Općih uslova;
- b) količina neovlašteno utrošene aktivne energije za kategoriju ostala potrošnja na niskom naponu utvrđuje se kao proizvod obračunske snage iz tačke a) ovog stava, broja radnih dana u periodu neovlaštene potrošnje i broja časova, kako slijedi:
- 1) za jednosmjenski rad 8 časova dnevno,
 - 2) za dvosmjenski rad 16 časova dnevno, i
 - 3) za trosmjenski rad 24 časa dnevno;
- c) količina neovlašteno utrošene aktivne energije za krajnje kupce iz kategorije domaćinstva utvrđuje se kao proizvod obračunske snage iz tačke a) ovog stava, broja dana u mjesecu i broja časova, kako slijedi:
- 1) za period oktobar - mart, za krajnje kupce koji koriste električnu energiju za grijanje šest časova dnevno, odnosno za ostale krajnje kupce tri časa dnevno, i
 - 2) za period april - septembar, za sve krajnje kupce tri časa dnevno.
 - 3) Količina neovlašteno utrošene aktivne energije, za slučaj samovoljnog skidanja ili oštećenja plombe iz člana 89. stav (1) tačka d) Općih uslova, utvrđuje se jednokratno kao proizvod odgovarajuće obračunske snage iz stava (1) i (2) ovog člana i vremena od 120 časova.
 - 4) Za slučaj neovlaštene radnje na uklopnom satu, MTK, RTK ili drugom prijemniku slične namjene, ne vrši se obračun količina neovlašteno utrošene električne energije i snage u smislu stava (1), (2) i (3) ovog člana.

Član 92.

(Naknada za neovlašteno utrošenu električnu energiju)

- (1) Za slučaj neovlaštene potrošnje iz člana 89. Općih uslova, naknada za neovlašteno utrošenu električnu energiju sadrži troškove:
 - a) obračunate električne energije, u skladu sa članom 91. Općih uslova,
 - b) obračunske snage, u skladu sa članom 91. Općih uslova, i
 - c) ostale troškove prouzrokovane neovlaštenom potrošnjom.
- (2) Na obračunatu količinu aktivne energije primjenjuje se sljedeća cijena:
 - a) za krajnje kupce iz kategorije domaćinstva primjenjuje se tarifni stav za tarifnu grupu kupaca iz kategorije potrošnje domaćinstva kod kojih se aktivna električna energija mjeri jednotarifnim brojiлом,
 - b) za krajnje kupce na srednjem naponu i za kupce iz kategorije ostala potrošnja na niskom naponu primjenjuje se odgovarajući veći dnevni tarifni stav, u skladu sa tarifnim sistemom, za jednosmjenski i dvosmjenski rad, a za trosmjenski rad primjenjuje se veći i manji dnevni tarifni stav uvažavajući dužinu trajanja njihove primjene,
 - c) za kvalifikovane kupce, cijena se utvrđuje kao suma prosječne cijene električne energije za pokrivanje distributivnih gubitaka u tom periodu i tarifnih stavova za korištenje elektroenergetske mreže u većoj dnevnoj tarifi.
- (3) Naknada za snagu utvrđuje se na sljedeći način:
 - a) za krajnje kupce kod kojih se obračunska snaga utvrđuje mjerenjem, primjenom pripadajućih tarifnih stavova na obračunsku snagu utvrđenu u skladu sa odredbama člana 91. Općih uslova,

- b) za krajnje kupce kojima se obračunska snaga ne utvrđuje mjerenjem, primjenom pripadajućih tarifnih stavova za kategoriju potrošnje i grupu kupaca kojoj pripada krajnji kupac, na obračunsku snagu utvrđenu Tarifnim sistemom.
- (4) Za slučaj da je neovlaštena radnja izvršena na uklopnom satu, MTK, RTK ili drugom prijemniku slične namjene, tako da brojilo nije ispravno registrovalo potrošnju prema dobu dana, naknada se obračunava na sljedeći način:
- a) za krajnje kupce sva izmjerena potrošnja se obračunava u većoj dnevnoj tarifi, i
- b) za kvalifikovane kupce naknada za korištenje mreže se obračunava za svu izmjerenu potrošnju u većoj dnevnoj tarifi.
- (5) Obračun, fakturisanje i naplatu neovlaštene potrošnje vrši distributer.
- (6) Za mjesec u kojem je utvrđena neovlaštena potrošnja električne energije, nezavisno od utvrđenog broja dana, utvrđuje se puna mjesečna naknada za snagu.
- (7) U slučaju neovlaštene potrošnje iz člana 91. stav (2) tačka a) podtačka 3) koja je izvršena na mjernom uređaju, iznos naknade za neovlašteno utrošenu električnu energiju se umanjuje za količine električne energije registrovane na mjernom mjestu za period za koji se vrši obračun neovlaštene potrošnje.

GLAVA VIII - OBUSTAVA I OGRANIČENJE U ISPORUCI ELEKTRIČNE ENERGIJE

Član 93.

(Principi ograničenja i obustave isporuke)

- (1) Krajnjem kupcu i proizvođaču se može obustaviti i ograničiti isporuka električne energije u slučajevima i pod uslovima utvrđenim Zakonom i Općim uslovima.
- (2) Distributer i snabdjevač obavještavaju krajnje kupce i proizvođače o poslovnoj politici ograničenja i obustave isporuke prije zaključivanja ugovora, kao i o svakoj promjeni te politike, koju objavljuju na svojoj Internet stranici i u uslužnom centru.

Član 94.

(Razlozi za obustavljanje i ograničenje isporuke i preuzimanja)

- (1) Razlozi za obustavljanje i ograničenje isporuke i preuzimanja električne energije mogu nastati zbog:
- a) planiranih aktivnosti distributera,
- b) nepredviđenih okolnosti,
- c) nedozvoljenih radnji krajnjeg kupca,
- d) zahtjeva krajnjeg kupca,
- e) opće nestašice električne energije.

Član 95.

(Obustavljanje i ograničenje isporuke i preuzimanja usljed planiranih aktivnosti)

- (1) Distributer može obustaviti i ograničiti isporuku i preuzimanje električne energije u cilju obavljanja planiranih aktivnosti kao što su:
- a) redovno i vanredno održavanje, pregled, ispitivanje, kontrola mjerenja i remonta elektroenergetskih objekata (na prenosnom i distributivnom dijelu sistema),
- b) priključenja novih objekata, i
- c) dogradnja ili rekonstrukcija mreže.
- (2) U slučaju obustave i ograničenja isporuke i preuzimanja iz stava (1) distributer je dužan informisati proizvođače, krajnje kupce i njihove snabdjevače najkasnije 24 časa prije prekida isporuke/preuzimanja, o terminu planiranog prekida isporuke/preuzimanja i očekivanom vremenu trajanja prekida na sljedeći način:

- a) krajnje kupce i proizvođače na srednjem naponu – direktno putem telefona uz pisanu zabilješku detalja o informisanju, putem faksa ili elektronske pošte,
- b) krajnje kupce i proizvođače na niskom naponu – putem sredstava javnog informisanja, na jasan i razumljiv način, i
- c) snabdjevače – putem faksa ili elektronske pošte.

Član 96.

(Obustavljanje i ograničenje isporuke usljed nepredviđenih okolnosti)

- (1) Razlozi za obustavljanje i ograničenje isporuke električne energije usljed nepredviđenih okolnosti mogu nastati zbog:
 - a) ugroženosti ljudi i imovine usljed vanrednih okolnosti (požar, poplava, zemljotres, vremenske nepogode),
 - b) nepredviđenih ispada distributivnih elektroenergetskih objekata, usljed čega može doći ili je došlo do preopterećenja preostalih objekata u pogonu, i
 - c) ispada ili preopterećenja dijelova prenosne mreže.
- (2) U slučaju nastupanja okolnosti iz stava (1) distributer je dužan bez odlaganja informisati proizvođače, krajnje kupce i njihove snabdjevače o očekivanom vremenu trajanja prekida isporuke, te nakon prestanka okolnosti obavijestiti snabdjevače o ukupnom trajanju prekida isporuke.
- (3) Distributer izrađuje plan rada u vanrednim okolnostima kojim se planiraju aktivnosti i angažovanje ljudstva i opreme za slučaj nastupanja vanrednih okolnosti iz stava (1) tačka a) ovog člana.

Član 97.

(Obustavljanje isporuke zbog nedozvoljenih radnji ili propuštanja krajnjeg kupca)

- (1) Distributer obustavlja isporuku električne energije isključenjem objekata krajnjeg kupca sa mreže, ako krajnji kupac:
 - a) bez saglasnosti distributera priključi na mrežu svoje objekte, uređaje i instalacije,
 - b) bez saglasnosti distributera, putem svojih objekata omogući drugom licu da priključi na mrežu svoje objekte, uređaje i instalacije,
 - c) neovlašteno troši električnu energiju,
 - d) radom svojih energetskih objekata i uređaja ugrožava život i zdravlje ljudi ili ugrožava okolinu,
 - e) u roku koji mu odredi distributer ili odgovarajući inspekcijski organ ne odstrani ili ne smanji do zahtijevane granice smetnje koje prouzrokuju njegovi objekti i uređaji,
 - f) ometa normalnu isporuku električne energije drugim kupcima,
 - g) zabrani ili onemogući pristup ovlaštenom osoblju distributera priključku, mjernim i zaštitnim uređajima, energetskim objektima i uređajima ili instalacijama,
 - h) ne poštuje posebne uslove o ograničenju isporuke električne energije,
 - i) na opomenu distributera, ne snizi aktivnu i/ili reaktivnu snagu, odnosno količinu aktivne energije i/ili količinu prekomjerno preuzete reaktivne energije na ugovorenu vrijednost u zahtijevanom roku,
 - j) ne plaća isporučenu električnu energiju u roku određenom ugovorom i/ili Općim uslovima,
 - k) ne izmiri obaveze po osnovu ustanovljene, obračunate i fakturisane neovlaštene potrošnje ili ne plati troškove izmiještanja mjernog mjesta,
 - l) ne plati u određenom roku račun za naknadu za povećanu snagu postojećih trošila tj. prekoračenje odobrene vršne ili priključne snage,
 - m) odbije zaključenje ugovora o snabdijevanju električnom energijom koji je u skladu sa Zakonom i Općim uslovima,
 - n) ne ispunjava obaveze preuzete ugovorom o odloženom plaćanju,
 - o) ne ispunjava obaveze koje su ugovorom predviđene kao razlog za obustavu.
- (2) U slučajevima navedenim u stavu (1), tačke a), b), c), d) i e) ovog člana distributer obustavlja isporuku električne energije krajnjem kupcu bez prethodnog upozorenja i obavještenja.
- (3) U slučajevima navedenim u stavu (1), tačke f), g), h) i i) ovog člana, distributer je dužan prethodno opomenuti krajnjeg kupca u pisanoj formi o nedostacima i nepravilnostima zbog kojih će obustaviti isporuku električne energije i određuje mu rok za otklanjanje istih. Ukoliko krajnji kupac u roku naznačenom u opomeni ne otkloni navedene nedostatke i nepravilnosti distributer obustavlja

isporuku električne energije, nakon što utvrdi na licu mjesta da krajnji kupac nije postupio prema upozorenju.

- (4) U slučajevima navedenim u stavu (1) tačka j), k), l), m), n i o) distributer obustavlja isporuku električne energije u roku od 10 dana od dana kada je krajnji kupac bio obavezan prema Općim uslovima da izvrši uplatu po dostavljenom računu.
- (5) Distributer je dužan o izvršenom isključenju obavijestiti snabdjevača isključenog krajnjeg kupca, u roku od 24 časa za kupce na niskom naponu, odnosno u roku od tri časa za krajnje kupce na srednjem naponu.
- (6) Snabdjevač može zahtijevati isključenje objekata krajnjeg kupca zbog neplaćanja, pri čemu je distributer dužan postupiti po dostavljenom zahtjevu pod uslovima regulisanim ugovorom sačinjenim između kupca i distributera i ugovorom o snabdjevanju zaključenim između kupca i snabdjevača.
- (7) Distributer i snabdjevač mogu odlučiti da primijene manje restriktivne mjere od obustave isporuke, u zavisnosti od konkretne situacije i tipa objekta koji treba biti isključen sa elektroenergetske mreže, sve u skladu sa poslovnom politikom obustave isporuke električne energije.

Član 98.

(Prigovor na opomenu pred isključenje)

- (1) Krajnji kupac može na opomenu pred isključenje iz člana 97. stav (3) Općih uslova podnijeti prigovor na razloge isključenja u roku od osam dana od dana prijema obavještenja.
- (2) Ukoliko je prigovor na opomenu o isključenju, prema ocjeni distributera i/ili snabdjevača neosnovan, distributer ne može izvršiti isključenje u roku kraćem od pet dana od dana dostave odgovora na prigovor.
- (3) Distributer ne obustavlja isporuku električne energije krajnjem kupcu koji je prigovorio na visinu novčanog iznosa naznačenog na računu, ako je krajnji kupac nakon odbijanja prigovora postupio u skladu da odredbama člana 87. Općih uslova, do okončanja spora.

Član 99.

(Isključenje na zahtjev krajnjeg kupca i po ugovoru)

- (1) Objekt krajnjeg kupca može se isključiti sa elektroenergetske mreže na obrazloženi zahtjev krajnjeg kupca.
- (2) Objekt krajnjeg kupca se isključuje sa mreže kada se ispune uslovi za raskid ugovora o snabdjevanju po zahtjevu krajnjeg kupca, a krajnji kupac ne zaključi novi ugovor.
- (3) Objekt krajnjeg kupca se isključuje sa mreže kada se ispune uslovi za raskid ugovora o pristupu.

Član 100.

(Naknada za obračunsku snagu za vrijeme obustave isporuke)

Krajnjem kupcu, kojem je zbog razloga navedenih u članu 97. Općih uslova, obustavljena isporuka električne energije naknada za obračunsku snagu se utvrđuje na sljedeći način:

- a) za krajnje kupce kojima se obračunska snaga određuje mjerenjem vršnog opterećenja, tako što se izmjereno vršno opterećenje pomnoži odnosom broja dana u tom mjesecu kada objekt krajnjeg kupca nije bio isključen i kalendarskog broja dana tog mjeseca i odgovarajućim tarifnim stavom,
- b) za krajnjeg kupca kojem se obračunska snaga ne određuje mjerenjem:
 - 1) u punom iznosu, kao da nije bilo obustave, ukoliko obustava isporuke električne energije nije trajala duže od 15 dana u tom mjesecu,
 - 2) ne obračunava se, ukoliko je obustava isporuke električne energije trajala duže od 15 dana u tom mjesecu.

Član 101.
(Ponovno priključenje objekata krajnjeg kupca)

- (1) Kada krajnji kupac otkloni razloge za obustavu isporuke električne energije, distributer je dužan izvršiti ponovno priključenje objekta krajnjeg kupca, po pravilu, prvog radnog dana, ali ne kasnije od tri radna dana računajući od dana otklanjanja razloga.
- (2) Ukoliko je distributer neosnovano obustavio isporuku električne energije, dužan je da objekt krajnjeg kupca priključi na mrežu bez odlaganja, a najkasnije u roku od 24 časa od momenta utvrđivanja greške.
- (3) Krajnji kupac, čiji je objekt isključen sa mreže u periodu dužem od pet godina, prilikom podnošenja zahtjeva za ponovno priključenje tretira se kao novi krajnji kupac, s tim što prilikom ponovnog priključenja plaća naknadu za priključenje koja se sastoji od stvarnih troškova izgradnje priključka i naknade za obezbjeđenje uslova za priključenje na distributivnu mrežu.
- (4) Iznos naknade za priključenje iz stava (3) ovog člana ne može biti veći od iznosa naknade za priključenje koju bi platio krajnji kupac u slučaju da se njegov objekt prvi put priključuje na mrežu.

Član 102.
(Troškovi isključenja i ponovnog priključenja)

- (1) U slučaju obustave isporuke električne energije zbog razloga navedenih u članu 97. Općih uslova, troškove isključenja i ponovnog priključenja snosi krajnji kupac.
- (2) Troškove isključenja i ponovnog priključenja u slučaju neosnovane obustave isporuke električne energije krajnjem kupcu, snosi korisnik dozvole na čiji je zahtjev izvršena obustava.

Član 103.
(Ograničenje isporuke zbog nestašice električne energije)

- (1) Ako dođe do nenadanog i nepredviđenog manjka električne energije na tržištu, Vlada Brčko distrikta BiH donosi uredbе kojima ograničava isporuku određenim kategorijama krajnjih kupaca, određuje red ograničenja, način upotrebe električne energije i obaveznu proizvodnju ukoliko postoje proizvođači.
- (2) U slučaju opće nestašice električne energije, distributer vrši isporuku električne energije u skladu sa svojim planovima selektivnog ograničenja potrošnje električne energije.
- (3) Planovi iz stava (2) ovog člana utvrđuju mjere za ograničenu isporuku električne energije putem:
 - a) smanjenja napona u distributivnoj mreži,
 - b) isključenja ulične i ostale reklamne rasvjete i ograničenja rasvjete izloga u trgovinama na bezbjednom nivou, odnosno minimalno,
 - c) isključenja ulične rasvjete, trgova i ostalih objekata za 50%, odnosno ograničenja rasvjete na minimalni bezbjednosni nivo,
 - d) zabrane korištenja električne energije za dodatno grijanje, zabrane korištenja rashladnih sistema u poslovnim prostorijama i prostorijama gdje postoji prirodna ventilacija,
 - e) uvođenja maksimalne štednje električne energije u javnim, zajedničkim i poslovnim prostorijama, trgovinama i restoranima, domaćinstvima i drugim objektima,
 - f) ograničenja trajanja programa svih TV studija,
 - g) ograničenja isporuke električne energije za osvjetljenje sportskih stadiona,
 - h) selektivne redukcije isporuke električne energije, i
 - i) ostale mjere kojima se omogućava očuvanje i racionalna potrošnja električne energije.
- (4) Plan ograničenja potrošnje iz stava (2) ovog člana izrađuje se uzimajući u obzir podjednak status svih krajnjih kupaca unutar iste kategorije potrošnje i grupe kupaca.
- (5) Planom ograničenja potrošnje iz stava (2) ovog člana postižu se sljedeći ciljevi:
 - a) ograničenje isporuke električne energije industrijskim objektima koji koriste električnu energiju u velikim količinama u svrhe koje ne ugrožavaju proces proizvodnje,
 - b) zaštita krajnjih kupaca kojima električna energija ne smije biti isključena, i
 - c) zaštita industrijskih pogona od posebnog interesa.

- (6) U slučaju pojave opće nestašice električne energije, distributer i snabdjevač koriste sva raspoloživa sredstva u cilju prevazilaženja nastalih okolnosti.
- (7) U toku trajanja okolnosti izazvanih nestašicom električne energije, ne primjenjuju se odredbe u vezi sa obaveznom isporukom i kvalitetom električne energije.
- (8) Distributer obavještava krajnje kupce o ograničenjima isporuke električne energije i mjerama koje treba preduzeti u cilju smanjenja potrošnje tokom opće nestašice električne energije.

Član 104.

(Prioriteti za isporuku električne energije u slučaju opće nestašice)

- (1) U slučaju opće nestašice električne energije isporuka električne energije se vrši prema prioritetima.
- (2) Prioritet I su:
 - a) bolnice, klinike, specijalne zdravstvene ustanove (stanice hitne pomoći i drugih hitnih intervencija, stacionari, zavodi za transfuziju krvi - uzimanje i preradu krvi, centri za dijalizu, domovi zdravlja),
 - b) objekti vodovoda i kanalizacije (za proizvodnju, prečišćavanje i transport vode, za funkcionisanje kanalizacije).
- (3) Prioritet II su:
 - a) objekti za proizvodnju osnovnih prehrambenih proizvoda (centralne pekare, mljekare),
 - b) veliki toplotni izvori daljinskog grijanja,
 - c) objekti radija i televizije javnog servisa,
 - d) objekti sredstava javnog saobraćaja (željezničke stanice, stanice signalizacije za javni saobraćaj i centralne garaže javnog saobraćaja, objekti pošte i telekoma ili telefonije),
 - e) sjedišta međunarodnih organizacija i institucija,
 - f) štamparije dnevnih listova,
 - g) objekti Policije, policijskih i državnih službi,
 - h) objekti u kojima su smješteni državni organi,
 - i) studentski domovi, đачki domovi, domovi za stare i iznemogle osobe,
 - j) pretovarni kapaciteti riječnog, željezničkog i drugog saobraćaja,
 - k) hidrometeorološki i seizmološki zavodi,
 - l) dječije ustanove,
 - m) hoteli "A" i "De luks" kategorije,
 - n) industrijski pogoni namjenske proizvodnje,
 - o) pogoni toplotne energije, pogoni petrohemije i bazne hemije,
 - p) gradilišta elektroenergetskih objekata,
 - r) pumpne stanice za odvodnjavanje.
- (4) Prioritet III za isporuku električne energije su objekti ostalih krajnjih kupaca.
- (5) U objekte iz stava (2) i (3) ovog člana ne podrazumijevaju se upravno - administrativne zgrade, objekti društvenog standarda, pomoćni pogoni i radionice kao i drugi dijelovi koji nisu u direktnoj funkciji djelatnosti tih objekata.

Član 105.

(Objekti kojima se ne može obustaviti isporuka električne energije zbog neplaćanja, pod posebnim uslovima)

- (1) Zbog neplaćanja obaveza za isporučenu električnu energiju, ne može se obustaviti isporuka električne energije objektima krajnjih kupaca čiji bi prekid rada doveo do neposredne opasnosti po život i zdravlje ljudi, gdje spadaju:
 - a) bolnice, klinike, specijalne zdravstvene ustanove (stanice hitne pomoći i drugih hitnih intervencija, stacionari, zavodi za transfuziju krvi - uzimanje i preradu krvi, centri za dijalizu, domovi zdravlja),
 - b) objekti vodovoda i kanalizacije (za proizvodnju, prečišćavanje i transport vode, za funkcionisanje kanalizacije),
 - c) objekti sredstava javnog saobraćaja (aerodromi, željezničke stanice, stanice signalizacije za javni saobraćaj),

- d) studentski domovi, đачki domovi i internati,
 - e) hidrometeorološki i seizmološki zavodi,
 - f) dječije ustanove, i
 - g) pumpne stanice za odvodnjavanje.
- (2) Ugovorom o snabdijevanju/pristupu sa krajnjim kupcima čiji su objekti navedeni u stavu (1) ovog člana utvrđuju se instrumenti obezbjeđenja plaćanja za preuzetu električnu energiju (avalirane mjenice, bankovne garancije i drugi oblici jemstva prihvatljivi za snabdjevača/distributera).
- (3) Objektima krajnjeg kupca navedenim u stavu (1) ovog člana može se obustaviti isporuka električne energije zbog neplaćanja, ukoliko krajnji kupac ne obezbijedi odgovarajuće garancije prema uslovima iz stava (2) ovog člana.

Član 106.

(Naknade štete zbog neosnovane obustave isporuke)

- (1) Krajnji kupac ima pravo na naknadu štete uzrokovanu neosnovanom obustavom isporuke električne energije.
- (2) Naknada koja se utvrdi u pravilu ne može biti manja od vrijednosti neisporučene električne energije niti veća od utrošene vrijednosti neisporučene električne energije. Vrijednost neisporučene električne energije je zasnovana na aktuelnim tarifama i količini energije u kWh, koja nije isporučena.
- (3) Količina neisporučene električne energije utvrđuje se na bazi ugovorenih, odnosno ostvarenih količina u istom obračunskom periodu prethodne godine, ako ugovorom nisu detaljnije utvrđene količine, uz primjenu prosječnih količina za vremenske periode koji su manji od perioda za koje se vrši ugovaranje, odnosno očitavanje.

GLAVA IX - PRIGOVORI KRAJNJIH KUPACA

Član 107.

(Postupak po prigovoru)

- (1) Krajnji kupac može podnijeti prigovor distributeru/snabdjevaču zbog nepoštovanja odredbi Općih uslova u roku od 30 dana od dana nastanka razloga za podnošenje prigovora, ukoliko u pojedinačnim slučajevima odredbama Općih uslova nije drugačije propisano.
- (2) Distributer/snabdjevač krajnjih kupaca je dužan da propiše i na odgovarajući način objavi procedure za rješavanje prigovora krajnjih kupaca.
- (3) Distributer/snabdjevač krajnjih kupaca je dužan da rješava prigovore krajnjih kupaca na jednostavan i efikasan način.
- (4) U postupku po prigovoru krajnjeg kupca distributer/snabdjevač krajnjih kupaca dužan je da:
- a) ispita navode iz prigovora,
 - b) sačini odgovor na prigovor zasnovan na provjerenim podacima u što kraćem roku, i
 - c) podneseni prigovor pokuša sporazumno riješiti.
- (5) Distributer/snabdjevač krajnjih kupaca je dužan da odgovori na pisani prigovor krajnjeg kupca, u pisanoj formi, najkasnije u roku od 15 dana od dana njegovog prijema, ukoliko u pojedinačnim slučajevima odredbama Općih uslova nije drugačije propisano.
- (6) Krajnji kupac se može obratiti distributeru/snabdjevaču usmenim putem, ako zahtijeva objašnjenje ili dopunske informacije, a distributer je dužan odgovoriti na prikladan način.

DIO ČETVRTI - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 108.

(Zaključenje ugovora o snabdijevanju)

- (1) Distributer i snabdjevač krajnjih kupaca će zaključiti ugovore o pristupu i ugovore o snabdijevanju sa postojećim krajnjim kupcima na srednjem i visokom naponu u periodu od jedne godine od dana stupanja na snagu Općih uslova, a sa krajnjim kupcima na niskom naponu u roku od dvije godine dana od dana stupanja na snagu Općih uslova.
- (2) Ugovori o snabdijevanju zaključeni prije stupanja na snagu ovih Općih uslova važe do isteka roka na koji su zaključeni.
- (3) U periodu do zaključenja ugovora o snabdijevanju sa postojećim krajnjim kupcem, snabdjevač krajnjih kupaca vrši snabdijevanje krajnjeg kupca na dosadašnji način, u skladu sa Odlukom o tarifnom sistemu za prodaju električne energije u Brčko distriktu BiH i po tarifnim stavovima za krajnje kupce električne energije u Brčko distriktu BiH.

Član 109.

(Informisanje o uslovima snabdijevanja)

Snabdjevač krajnjih kupaca je dužan, u roku od dva (2) mjeseca od dana stupanja na snagu Općih uslova, na prikladan način (sredstva javnog informisanja, Internet stranica, uslužni centar, obavještenje uz račun, letak i slično) informisati krajnje kupce o postupku i uslovima za zaključenje ugovora o snabdijevanju i pristupu, kao i o najvažnijim odredbama Općih uslova.

Član 110.

(Obračun troškova priključenja)

Do početka primjene naknade za priključenje koja se utvrđuje u skladu sa Metodologijom, primjenjivaće se postojeći način obračuna troškova priključka i jednokratnog novčanog iznosa radi obezbjeđenja uslova za priključenje, odnosno povećanje priključne snage kako je to propisano Zakonom o općim uslovima za isporuku električne energije Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ broj: 36/04, 25/08, 3/06, 28/07) i Odlukom Gradonačelnika o utvrđivanju iznosa naknade za pokrivanje troškova angažovane snage iz elektroenergetskih objekata elektroenergetskog sistema Brčko distrikta BiH broj 01-014-005776/06 od 09. 5. 2006. godine.

Član 111.

(Razdvajanje djelatnosti distribucije i snabdijevanja)

- (1) Do pravnog, računovodstvenog ili funkcionalnog razdvajanja djelatnosti distribucije i snabdijevanja, prava i obaveze koja se odnose na distributera i snabdjevača krajnjih kupaca, su prava i obaveze postojećih distributivnih preduzeća.
- (2) U periodu od funkcionalnog do pravnog razdvajanja djelatnosti distribucije i snabdijevanja, distributer i snabdjevač krajnjih kupaca električnom energijom je i dalje jedno pravno lice, a međusobna prava i obaveze koji se odnose na distributera i snabdjevača regulišu se internim aktima tog pravnog lica.
- (3) Kada su proizvođač električne energije i distributer jedno pravno lice, pristup mreži reguliše se njegovim internim aktima.

Član 112.

(Usklađivanje dokumenata)

- (1) Distributivno preduzeće na teritoriji Brčko distrikta BiH dužno je da uskladi Distributivna mrežna pravila sa Zakonom i ovim Općim uslovima i dostavi ih DERK-u na odobrenje u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovih Općih uslova.
- (2) Distributer/snabdjevač je obavezan usaglasiti postojeća uputstva, obrasce zahtjeva i ugovora u vezi sa izdavanjem elektroenergetske saglasnosti, priključenjem, pristupom i snabdijevanjem

električnom energijom sa odredbama Zakona i ovih Općih uslova u roku od dva mjeseca od dana stupanja na snagu ovih Općih uslova.

Član 113.

(Obavještanje kupca o strukturi električne energije i utjecaju na životnu sredinu)

- (1) Snabdjevač je dužan putem računa ili promotivnog materijala dostaviti informacije krajnjem kupcu o strukturi primarnih izvora električne energije kojom ga snabdijeva, te uputiti krajnjeg kupca na referentne izvore gdje se mogu pronaći detaljnije informacije o utjecaju proizvodnje te električne energije na životnu sredinu.
- (2) Dostava informacija iz stava (1) ovog člana vrši se na godišnjem nivou, počevši od 01. 01. 2012. godine.

Član 114.

(Dodjeljivanje priključne snage krajnjim kupcima za koje ne postoje podaci o priključnoj snazi)

- (1) Postojećim krajnjim kupcima kojima se obračunska snaga ne utvrđuje mjerenjem vršne snage a za koje distributer ne raspolaže podacima o priključnoj snazi određenoj na osnovu nominalne struje glavnog instalacionog osigurača ili podešene struje uređaja za ograničenje opterećenja u smislu odredbi ovih Općih uslova, distributer će utvrditi priključnu snagu, poslije izvršenog detaljnog pregleda mjernog mjesta i sačinjavanja zapisnika, radi utvrđivanja tehničkih mogućnosti unutrašnjeg priključka, na sljedeći način:
 - a) za krajnje kupce iz kategorije domaćinstva:
 1. Kod kupaca kod kojih nije dostupna elektroenergetska saglasnost a nema podataka o priključnoj snazi:
 - Trofazni priključak :
dodjeljuje se $P_p=23$ kW (struja glavnih osigurača 35 A).
 - Jednofazni priključak :
dodjeljuje se $P_p=7,7$ kW (struja glavnih osigurača 35 A).
 2. Kod kupaca kod kojih je dostupna elektroenergetska saglasnost a nema podataka o priključnoj snazi:
 - Trofazni priključak :
za $P_v \leq 14$ kW dodjeljuje se $P_p=23$ kW (struja glavnih osigurača 35 A),
za $P_v > 14$ kW dodjeljuje se $P_p=32,9$ kW (struja glavnih osigurača 50 A).
 - Jednofazni priključak :
za $P_v \leq 5$ kW dodjeljuje se $P_p=7,7$ kW (struja glavnih osigurača 35 A),
za $P_v > 5$ kW dodjeljuje se $P_p=11$ kW (struja glavnih osigurača 50 A).
 - b) za krajnje kupce iz kategorije *ostala potrošnja* kod kojih se ne mjeri vršna snaga:
 1. Kod kupaca kod kojih nije dostupna elektroenergetska saglasnost a nema podataka o priključnoj snazi:
 - Trofazni priključak :
dodjeljuje se $P_p=16,4$ kW (struja glavnih osigurača 25 A), ako je priključak izveden direktnim mjerenjem.
dodjeljuje se $P_p=23$ kW (struja glavnih osigurača 35 A), za kupce koji imaju mjerenje izvedeno poluindirektnim brojiлом.
 - Jednofazni priključak:
dodjeljuje se $P_p=7,7$ kW (struja glavnih osigurača 35 A).
 2. Kod kupaca kod kojih je dostupna elektroenergetska saglasnost a nema podataka o priključnoj snazi:
 - Trofazni priključak :
za $P_v \leq 2$ kW dodjeljuje se $P_p=13,1$ kW (struja glavnih osigurača 20 A),
za $2 < P_v \leq 5$ kW dodjeljuje se $P_p=16,4$ kW (struja glavnih osigurača 25 A),
za $5 < P_v \leq 10$ kW dodjeljuje se $P_p=23$ kW (struja glavnih osigurača 35 A),
za $P_v > 10$ kW dodjeljuje se $P_p=32,9$ kW (struja glavnih osigurača 50 A).
 - Jednofazni priključak:

za $P_v \leq 2$ kW dodjeljuje se $P_p=5,4$ kW (struja glavnih osigurača 25 A),
za $2 < P_v \leq 5$ kW dodjeljuje se $P_p=7,7$ kW (struja glavnih osigurača 35 A).

Kod svih kupaca kod kojih se priključna snaga dodjeljuje prema stavu (1) ovog člana potrebno je da dodijeljena priključna snaga bude u skladu sa tehničkim karakteristikama postojećeg priključnog voda. Ukoliko ovaj uslov nije zadovoljen, dodijelit će se manja priključna snaga koja će biti u skladu sa tehničkim karakteristikama postojećeg priključnog voda.

- (2) Postojećim krajnjim kupcima kojima se obračunska snaga utvrđuje mjerenjem vršne snage za koje distributer ne raspolaže podacima o priključnoj snazi a koja označava odobrenu vršnu snagu u smislu odredbi ovih općih uslova, distributer određuje vrijednost priključne snage na osnovu maksimalno izmjerene, odnosno obračunate snage prema podacima iz energetske kartice kupca u posljednjih pet godina.
- (3) Postojećim krajnjim kupcima iz kategorije javna rasvjeta, vrijednost priključne snage određuje se prema zatečenom izvedenom stanju priključka na osnovu nominalne jačine struje glavnog instalacionog osigurača.
- (4) Nakon uređenja priključka u skladu sa stavom (1), (2) i (3) ovog člana, distributer je dužan da evidentira dodijeljenu vrijednost priključne snage i ostalih parametara priključka u svojim bazama podataka, te izradi deklaraciju o priključku i dostavi je krajnjem kupcu.
- (5) Sve radnje iz stava (1), (2) i (3) ovog člana distributer obavlja bez naknade.
- (6) Podaci o priključnoj snazi dodijeljeni u skladu sa stavom (1), (2) ili (3) ovoga člana smatraju se relevantnim u smislu primjene ovih Općih uslova.
- (7) Distributer ograničava priključnu snagu za krajnje kupce na način propisan u stavu (1), (2), (3) ovog člana.
- (8) Krajnji kupci kojima je dodijeljena priključna snaga u skladu sa stavovima (1), (2), (3), mogu zatražiti povećanje priključne snage u skladu sa svojim energetske potrebama i odredbama ovih Općih uslova, uz obavezu plaćanja naknade za razliku iznosa povećanja priključne snage, kao i obezbjeđenja tehničkih uslova ukoliko postojeći priključak nije adekvatan.
- (9) Distributer je dužan prethodno na prikladan način informisati postojeće krajnje kupce o svim bitnim činjenicama za primjenu ovog člana.
- (10) Distributer je dužan izdati elektroenergetske saglasnosti krajnjim kupcima iz stava (1), (2) i (3) ovog člana u sljedećim rokovima: krajnjim kupcima kojima se obračunska snaga utvrđuje mjerenjem i javna rasvjeta bez odlaganja, krajnjim kupcima iz kategorije ostala potrošnja na niskom naponu kojima se obračunska snaga ne utvrđuje mjerenjem - najkasnije do 30. 6. 2014. godine, i krajnjim kupcima iz kategorije domaćinstva - najkasnije do 30. 6. 2016. godine.

Član 115.

(Planovi ograničenja potrošnje u slučaju nestašice električne energije)

Distributer je obavezan uskladiti planove rada u uslovima ograničenja isporuke električne energije zbog opće nestašice, u roku od tri mjeseca nakon stupanja na snagu ovih Općih uslova.

Član 116.

(Uvođenje standarda IEC 60038 i EN 50160)

- (1) Danom stupanja na snagu Općih uslova, distributeri su dužni obezbijediti primjenu standarda IEC 60038 i EN 50160, osim u posebnim slučajevima kada je odredbama ovih Općih uslova dozvoljena mogućnost snabdijevanja električnom energijom smanjenog kvaliteta.
- (2) Rok za potpunu primjenu standarda IEC 60038 i EN 50160 je 01. 01. 2018. godine.

Član 117.
(Rješavanje sporova koji su u toku)

Zahtjevi za rješavanje spora koji su podneseni prije stupanja na snagu ovih Općih uslova, okončaće se po odredbama Zakona o općim uslovima za isporuku električne energije Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ broj: 36/04, 25/08, 3/06, 28/07).

Član 118.
(Tumačenje Općih uslova)

- (1) Tumačenje odredbi Općih uslova daje DERK.
- (2) Izmjene i dopune Općih uslova vrše se na isti način i po postupku koji je utvrđen za njihovo donošenje.

PREDSJEDNIK
UPRAVNOG ODBORA

Petar Domić, dipl. oec

Kvalitet snabdijevanja električnom energijom

Evidenciju pokazatelja kvaliteta snabdijevanja električnom energijom čine:

- Indikatori komercijalnog kvaliteta,
- Indikatori kontinuiteta isporuke.

a) Indikatori komercijalnog kvaliteta

Tabela 1.

R. br.	Indikator kvaliteta	Jedinica mjere
1.	Broj posjeta uslužnom centru	Ukupno
		Na 100 krajnjih kupaca
2.	Prosječno vrijeme čekanja u uslužnom centru	minut
3.	Broj poziva	Ukupno
		Na 100 krajnjih kupaca
4.	Broj pisanih prigovora	Ukupno
		Na 100 krajnjih kupaca
5.	Prosječno vrijeme odgovora na pisani prigovor krajnjeg kupca	dan
6.	Prosječno vrijeme odgovora na upit krajnjeg kupca	dan
7.	Prosječan broj očitavanja brojila krajnjih kupaca po krajnjem kupcu	
8.	Prosječan broj samočitanih brojila po krajnjem kupcu	
9.	Procent procijenjenih računa	%
10.	Broj revidovanih računa	Ukupno
		Na 100 krajnjih kupaca
11.	Intervencije službe za popravke	Ukupno intervencija
		Srednje vrijeme reagovanja
12.	EE saglasnosti za krajnje kupce na niskom naponu	Broj izdatih EE saglasnosti
		Srednje vrijeme za izdavanje
13.	Priklučenje novih krajnjih kupaca na NN mrežu	Broj priključenih krajnjih kupaca
		Srednje vrijeme od zaključenja ugovora o priključenju do priključenja
14.	Vrijeme od zaključenja ugovora o snabdijevanju do priključenja na mrežu	Broj zaključenih ugovora o snabdijevanju
		Srednje vrijeme od zaključenja ugovora o snabdijevanju do priključenja
15.	Isključenje krajnjih kupaca	Broj isključenja
		Srednje vrijeme ponovnog priključenja nakon otklanjanja razloga isključenja
16.	Broj neopravdanih isključenja na 1.000 krajnjih kupaca	dan/sat
17.	Prosječno vrijeme ponovnog uključenja nakon neopravdanog isključenja	dan/sat

Tabela 2.

R. br.	Indikator kvaliteta	Jedinica mjere	
1.	Intervencija na kvar glavnog osigurača krajnjeg kupca	Broj intervencija	
		Srednje vrijeme trajanja intervencije	sat
2.	Obnova napajanja	Broj ispada	
		Srednje vrijeme za obnovu napajanja	sat/minut
3.	Izvođenje priključaka	Broj izrađenih NN priključaka	
		Srednje vrijeme izgradnje NN priključka	dan
		Broj izrađenih SN priključaka	
		Srednje vrijeme izgradnje SN priključka	dan
4.	Procjena troškova materijala i usluga	Ukupan broj	
		Srednje vrijeme za procjenu	dan
5.	Obavještenje o prekidu napajanja	Ukupan broj obavještenja	
		Srednje vrijeme obavještenja	dana unaprijed
6.	Rješavanje žalbi na kvalitet napona	Broj žalbi	
		Srednje vrijeme rješavanja žalbe i izlaska na lice mjesta	dan
7.	Odgovor na problem sa mjerenjem	Broj prijava	
		Srednje vrijeme rješavanja problema	dan
8.	Obavještenje o načinu plaćanja dostavljeno uz račun	da/ne	
9.	Popravka naponskih prilika	Broj popravki	
		Srednje vrijeme popravke	mjesec
10.	Posjeta krajnjeg kupca koji zahtijeva izmještanje brojila	Broj zahtjeva	
		Srednje vrijeme reagovanja	dan
11.	Brojilo zamijenjeno kada je to zahtijevano od krajnjeg kupca	da/ne (%)	
12.	Isključenje na zahtjev krajnjeg kupca	Broj zahtjeva	
		Srednje vrijeme izvršenja	dan
13.	Ponovno uključenje nakon isključenja zbog neplaćanja	Broj uključenja	
		Srednje vrijeme uključjenja, od momenta isključenja do ponovnog priključenja	dan/sat
14.	Procjena troškova za složene poslove	Ukupan broj	
		Srednje vrijeme za procjenu	dan
15.	Tačnost računa urađenih procjenom	Broj računa urađenih procjenom	
		Procent računa sa tačnošću iznad 5%	%

b) Indikatori kontinuiteta isporuke

Tabela 3.

R. br.	Indikator kontinuiteta isporuke	Jedinica mjere
1.	Dužina trajanja dugotrajnih prekida napajanja po krajnjem kupcu u toku godine	minuti/sati
2.	Broj kratkotrajnih prekida napajanja po krajnjem kupcu u toku godine	
3.	Broj dugotrajnih prekida po krajnjem kupcu u toku godine	

Tabela 4.

R. br.	Indikator kontinuiteta isporuke	Jedinica mjere		
1.	Dužina trajanja neplaniranih prekida napajanja po krajnjem kupcu u toku godine	Viša sila	Oštećenja od strane trećih lica	Odgovornost korisnika dozvole
2.	Broj neplaniranih prekida napajanja po krajnjem kupcu u toku godine			

Tabela 5.

R. br.	Indikator kontinuiteta isporuke	Prekidi u napajanju po naponskom nivou		
		Visoki napon (>35kV)	Srednji napon (1kV<U≤35kV)	Niski napon (1>1kV)
1.	Dužina trajanja dugotrajnih neplaniranih prekida napajanja po krajnjem kupcu u toku godine			
2.	Broj dugotrajnih neplaniranih prekida napajanja po krajnjem kupcu u toku godine			
3.	Dužina trajanja planiranih prekida napajanja po krajnjem kupcu u toku godine			
4.	Broj planiranih prekida napajanja po krajnjem kupcu u toku godine			
5.	Broj kratkotrajnih neplaniranih prekida napajanja po krajnjem kupcu u toku godine			

OBJAŠNJENJE

1. Prekid napajanja označava stanje pri kojem na primopredajnom mjestu nema napona, može biti kratkotrajni ili dugotrajni.
2. Kratkotrajni prekid u napajanju predstavlja prekid čije je trajanje duže od jedne sekunde, a kraće i jednako tri minuta.
3. Dugotrajni prekid u napajanju predstavlja prekid čije je trajanje duže od tri minuta.
4. Vrijeme trajanja prekida računa se od:
 - a) trenutka kada krajnji kupac prijavi prekid isporuke,
 - b) detekcije prekida putem SCADA sistema,
 - c) trenutka kada radnici distributivnog preduzeća utvrde da je došlo do prekida isporuke.
5. Metodologija za izračunavanje Dužine trajanja prekida i Broja prekida po krajnjem kupcu u toku godine.

DEFINICIJE:

- a) *Trajanje prekida napajanja (D)*: Vrijeme od trenutka kada se uoči prekid do konačnog uspostavljanja napajanja. U slučaju da se uspostavljanje napajanja odvija u fazama, trajanje se izračunava odvojeno za svaku grupu kupaca kod kojih je uspostavljanje obavljeno u svakoj fazi.
- b) *Oštećeni krajnji kupci (N)*: Broj krajnjih kupaca koji su pogođeni u svakom prekidu (ili dijelu prekida koji ima isto trajanje). Ukoliko nije poznat tačan broj kupaca koji su pogođeni prekidom isporuke, vrši se procjena broja oštećenih kupaca:
 - u slučaju ispada na srednjem naponu (SN) broj TS koje su pogođene prekidom isporuke množi se sa srednjim brojem krajnjih kupaca na niskom naponu (NN) po TS SN/NN na datom distributivnom području
 - u slučaju ispada na niskom naponu, ukoliko je poznat broj krajnjih kupaca na NN koji se napajaju sa TS SN/NN, broj oštećenih kupaca jednak je broju kupaca koji se napajaju sa te TS podijeljenom sa brojem izvoda. Ukoliko taj podatak nije poznat, broj oštećenih kupaca jednak je srednjem broju kupaca po NN izvodu na datom distributivnom području.
- c) *Dužina trajanja prekida napajanja po krajnjem kupcu u toku godine (DTP)*: zbir uključuje sve dugotrajne prekide u toku godine, odvojeno za planirane i neplanirane prekide.

$$DTP = \frac{\sum_i D_i \cdot N_i}{N_{po}}$$

Gdje je:

- N_{po} - ukupan broj krajnjih kupaca u okviru distributivnog područja
- i - redni broj prekida,
- D_i - dužina trajanja i -og prekida,
- N_i - broj krajnjih kupaca pogođenih i -im prekidom.

- a) Broj kratkotrajnih prekida napajanja krajnjih kupaca u toku godine (BKP): zbir uključuje sve kratkotrajne prekide napajanja u toku godine

$$BKP = \frac{\sum_i N_i}{N_{po}}$$

gdje je:

- N_{po} - ukupan broj krajnjih kupaca u okviru distributivnog područja
- i - redni broj kratkotrajnog ispada
- N_i - broj krajnjih kupaca pogođenih i -im ispadom

b) **Klasifikacija prekida u napajanju se vrši na:**

- planirane (najavljene) i
- neplanirane (nenajavljene).

Ukoliko planirani prekid traje duže nego je najavljeno, vrijeme iznad planiranog se ubraja u neplanirane prekide za koje je odgovoran distributer.

c) **Klasifikacija distributivnih područja vrši se na:**

- gradska područja,
- prigradska područja i
- seoska područja.

d) **Klasifikacija neplaniranih prekida prema uzroku vrši se na:**

- viša sila,
- odgovornost treće strane i
- odgovornost distributera.

Pod višom silom podrazumijevaju se svi događaji koji dovode do prekida isporuke, a izvan su kontrole distributera:

1. elementarne nepogode (zemljotres, požar, poplava),
2. ekstremni vremenski uslovi (atmosferska pražnjenja, olujni vjetar, prekomjerni led i sl.),
3. prekidi na prenosnom naponskom,
4. redukcija opterećenja zbog nestašice električne energije,
5. podfrekventno rasterećenje sistema,
6. nalozi nadležnih organa.

Pod odgovornošću treće strane podrazumijevaju se prekidi uzrokovani djelovanjem trećih lica kao npr:

1. prekid i oštećenje provodnika,
2. oštećenje dalekovoda,
3. krađa,
4. sabotaza,
5. terorizam i sl.

e) **Podaci se posebno evidentiraju za različite vrste uzemljenja srednjenaponske distributivne mreže:**

- izolovana srednjenaponska mreža,
- srednjenaponska mreža kompenzovana preko Petersonove prigušnice,
- srednjenaponska mreža uzemljena preko malog omskog otpora.